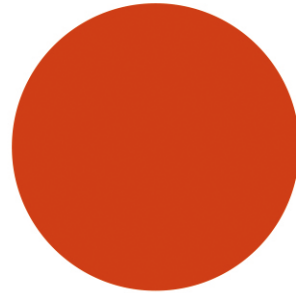
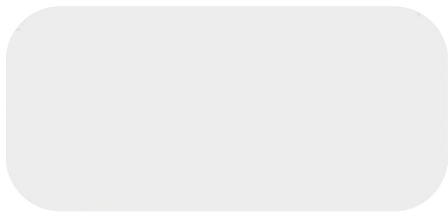
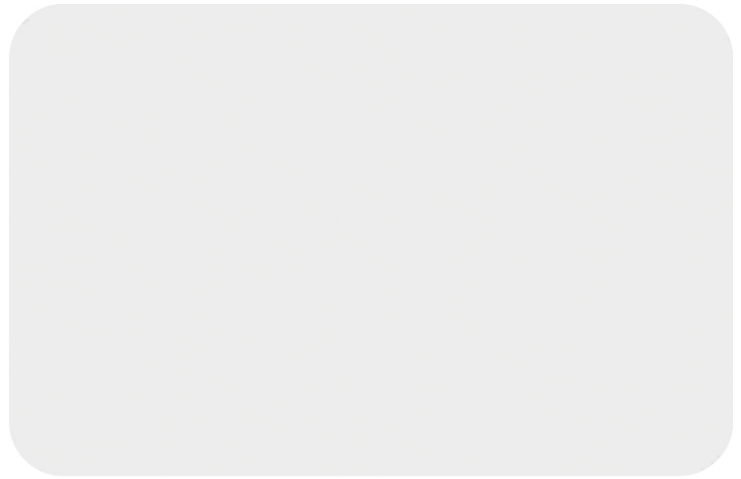

Årsrapport 2019

Årsrapport 2019
Kompetanse Norge

ISBN 000-00-0000-000-0
© Kompetanse Norge 2017
Grafisk produksjon: Kompetanse Norge
Foto forside: Terje Heiestad

Innhold

Innhold	3
1. Leders beretning	4
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	8
2.1 Kompetanse Norge og samfunnsoppdraget vårt	8
2.2 Organisasjon og ledelse	9
2.3 Utvalgte hovedtall	10
3. Årets aktiviteter og resultater	11
3.1 Mål 1: En helhetlig og effektiv kompetansepolitikk	11
3.2 Mål 2: Utvikling og bedre bruk av kompetansen i befolkningen	13
3.3 Mål 3: Styrking av karriereveiledningstjenestene	20
3.4 Mål 4: Økt deltakelse blant innvandrere i arbeids- og samfunnsliv	22
3.5 Oppdrag fra KMD på Digidel	30
3.6 Oppdragsoversikt	31
3.7 Tilskuddsordninger og tilskudd forvaltet av Kompetanse Norge	34
4. Styring og kontroll i virksomheten	36
5. Vurdering av framtidssutsikter	40
6. Årsregnskap	42
6.1 Ledelseskomentarer	42
6.2 Prinsippnote	45
6.2.1 Bevilgningsrapporteringen	45
6.2.2 Artskontorrapporteringen	46
6.3 Årsregnskap 2019	46

1. Leders beretning

Kompetanse og kompetansefornyelse er viktige forutsetninger for å løse sentrale samfunnsutfordringer knyttet til digitalisering, grønt skifte, eldrebølge og inkludering. I 2019 ble kompetansepolitikken løftet ytterligere fram som politikkområde, blant annet gjennom integreringsstrategien og kompetansereformen. Kompetansepolitikken har også fått økt oppmerksomhet i samfunnsdebatten. Under Arendalsuka 2019 var kompetansepolitikk det enkelttemaet som var utgangspunkt for flest arrangementer. Stadig flere aktører i og utenfor kunnskapssektoren definerer livslang læring og kompetanseutvikling som innsatsområde i sine virksomhetsstrategier, som for eksempel DIKU og Lånekassen. Utviklingen endrer betingelsene for Kompetanse Norge. Behovet for utvikling og samordning, faglige råd og veiledning, finansiering og kvalitetsarbeid øker.

Gjennom tilskudd og bistand til bedrifter, offentlige virksomheter og enkeltpersoner, fylker og kommuner har Kompetanse Norge i 2019 bidratt til at tusenvis av personer og virksomheter har fått bistand til å definere sine kompetansebehov, tilpasse opplæring og utdanningstiltak, og øke eller dokumentere sin kompetanse.

Kompetanse Norge har bidratt aktivt i arbeidet med samordning av aktører og bidrag til politikkutvikling på sentrale områder. Vi har levert kunnskapsgrunnlag til Etter- og videreutdanningsutvalget, Livsoppholdsutvalget og Kompetansebehovsutvalget, og bidratt med innspill og tiltak for å gjennomføre kompetansereformen, integreringsstrategien og ny studieforbundsordning.

- Norske virksomheter og frivillige organisasjoner har fått over **162 millioner** kroner av Kompetanse Norge til å drive kompetanseutvikling gjennom Kompetansepluss i 2019.
- Våren 2019 gikk **859** personer opp til avsluttende eksamen i forsøkene med modulstrukturerte læreplaner på nivået under videregående (FVO). Høsten 2019 ble den første høsteksamenen gjennomført med **29** kandidater.
- **2 719** lærere og ledere har deltatt i etterutdanning i 2019.
- **20 958** personer har fått gratis offentlig individuell karriereveiledning ved karrieresenteret i sitt fylke i 2019.
- Innvandrere tok til sammen **76 357** delprøver i norsk og **16 032** samfunnskunnskapsprøver i 2019.
- **6 244** kandidater tok Statsborgerprøven i 2019.

Med overføringen av utdanning.no til Kompetanse Norge har direktoratet fått unge inn som en viktigere del av målgruppen. Utdanning.no vil spille en viktig rolle i arbeidet med å skape bedre samsvar mellom tilbud og etterspørsel av utdanning og kompetanse, og i å styrke mulighetene for å lære hele livet.

På de neste sidene har vi oppsummert viktige resultater i 2019. God lesing!
Oslo, 28. februar 2020

Sveinung Skule, direktør

Viktige resultater i 2019

Økte grunnleggende ferdigheter gjennom Kompetansepluss

I 2019 var det rekordhøy søkning om tilskudd fra Kompetansepluss. Vi mottok om lag 1 400 søknader, en økning på 10 prosent i forhold til 2018. Vi innvilget tilskudd på til sammen 162,5 millioner kroner, fordelt på 580 prosjekter. Fra oppstarten i 2006 har vi delt ut over 1,6 milliarder kroner, noe som har gitt over 90 000 personer opplæring i grunnleggende ferdigheter.

Ifølge evalueringer av programmet har dette ført til økt kompetanse og positive effekter i bedrifter og offentlige virksomheter, og at flere har:

- blitt bedre til å utføre arbeidsoppgavene sine, og er mindre redde for å gjøre feil
- fått nye arbeidsoppgaver og økt omstillingsmotivasjon og omstillingsevne
- økt interessen og muligheten til å ta fagbrev eller gå videre på kurs og skole
- blitt flinkere til å mestre sin egen og familiens hverdag

Utvikling av fleksible videreutdanningstilbud i digital kompetanse og treparts bransjeprogram for å lære hele livet

I 2019 har 14 fagskoler og 28 universiteter og høyskoler fått midler til å samarbeide med virksomheter om å utvikle korte fagskolemoduler og andre videreutdanningstilbud som er tilpasset arbeidslivets behov. Vi innvilget 25 millioner kroner til treparts bransjeprogram og 55 millioner kroner til utvikling av fleksible videreutdanningstilbud i digital kompetanse.

Dette har ført til:

- at flere virksomheter som har behov for kompetanse for å digitalisere virksomheten sin får tilgang til relevante studietilbud
- at flere enkeltpersoner får tilgang til fleksible og arbeidsrelevante videreutdanningstilbud som de kan ta i kombinasjon med tilnærmet full jobb
- økt samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner og næringslivet om å utvikle videreutdanningstilbud

Tilpasset og effektiv forberedende voksenopplæring (FVO)

Forsøkene med modulstrukturerte læreplaner på nivået under videregående (FVO), som ble startet i 2017, gir resultater. Våren 2019 gikk 859 kandidater opp til avsluttende eksamen, og høsten 2019 ble den første høsteksamen gjennomført med 29 kandidater.

Forsøket har ført til:

- at opplæringsstedene og lærerne er svært fornøyde med de nye læreplanene. Det viser følgeforskningen.
- betydelig kompetanseheving for opplæringsstedene.
- at de voksne som deltar kan starte kvalifiseringsløpet på sitt nivå, og dermed korte ned opplæringstiden.

I januar 2019 overtok Kompetanse Norge ansvaret for kombinasjonsforsøket, der den voksne får mulighet til å kombinere opplæring i FVO med modulstrukturert fag- og yrkesopplæring. I løpet av 2019 økte deltakelsen fra én til fire fylkeskommuner med samarbeidende kommuner. Vi forventer å se mange av de samme effektene som i forsøket med FVO på sikt.

Økt kvalitet i opplæringen i norsk og samfunnskunnskap

I tråd med regjeringens integreringsstrategi har vi intensivert arbeidet med å sikre god kvalitet i opplæringen i norsk og samfunnskunnskap. Vi har etablert og satt i gang en stipendordning for videreutdanning av lærere i norsk som andrespråk. Vi har samarbeidet med universitets- og høyskolesektoren for å sikre at det finnes relevante videreutdanninger i faget norsk som andrespråk for lærere som underviser voksne innvandrere. Vi har etablert et nytt tildelingssystem for midler til etterutdanning av lærere. Nå er det fylkesmannen i samarbeid med opplæringsstedene i fylket og lokalt UH (universitet eller høgskoler) som fordeler etterutdanningsmidlene etter dokumenterte utfordringer på områder definert av Kompetanse Norge. Vi har også gjennomført etterutdanning av tospråklige lærere i samfunnskunnskap.

Dette har ført til:

- at 136 lærere i norsk som andrespråk fra 60 kommuner søkte stipender for videreutdanning
- at det er etablert fire videreutdanningstilbud ved universiteter og høyskoler av 30 studiepoeng i faget norsk som andrespråk
- et mer målrettet tildelingssystem for etterutdanningsmidlene i fylkene
- nye kull tospråklige lærere i samfunnskunnskap har fått etterutdanning

Prøver i norsk og samfunnskunnskap bidrar til integrering

I 2019 avla:

- 25 362 kandidater til sammen 76 357 delprøver i norsk. Både antallet kandidater og delprøver er noe lavere enn i 2018.
- 14 348 kandidater til sammen 16 032 samfunnskunnskapsprøver. Andelen kandidater som besto prøven, er 84 prosent, samme resultat som i 2018.
- 6 244 kandidater tok 7346 Statsborgerprøver i 2019. Andelen kandidater som besto prøven, er 81 prosent, mot 80 prosent i 2018.

Dette har ført til:

- at innvandrere får mulighet til å dokumentere sine ferdigheter i norsk og kunnskaper om det norske samfunn ved at Kompetanse Norge bidrar til å legge til rette for prøver av høy kvalitet. Det er viktig for videre kvalifisering og muligheter til å delta i arbeids- og samfunnsliv.

Realkompetansevurdering

I 2019 førte råd og innspill fra Kompetanse Norge til endring i regelverket som gjør at kommuner og fylkeskommuner nå kan gjennomføre realkompetansevurdering i grunnopplæringen på andre språk enn norsk og samisk.

Dette fører til:

- gevinster i integreringsarbeidet, ettersom innvandrere nå raskere kan få vurdert hva de kan, og hva de må gjøre for å kvalifisere seg til arbeid eller utdanning.
- bedre bruk av innvandreres medbragte kompetanse, og bedre tilpassede kvalifiseringsløp.

Karriereveiledning

I 2019 har 20 958 personer fått gratis offentlig individuell karriereveiledning ved karrieresenteret i sitt fylke. I tillegg kommer alle de som har deltatt i gruppebasert veiledning og kurs. Etter råd og innspill fra Kompetanse Norge blant annet i arbeidet med NOU-en «Norge i omstilling – karriereveiledning for individ og samfunn», har regjeringen foreslått at fylkeskommunene får en lovfestet plikt til å tilby karriereveiledning.

Dette fører til:

- at tilgang til profesjonell karriereveiledning for alle som trenger det, kan gi store gevinster i form av økt omstillingsevne hos individer og virksomheter.

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

2.1 Kompetanse Norge og samfunnsoppdraget vårt

Kompetanse Norge er direktoratet for kompetansepolitikk. Direktoratet er et ordinært bruttobudsjettert statlig forvaltningsorgan, underlagt Kunnskapsdepartementet. Vi mottar også oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Kompetansepolitikken er den samlede politikken for utvikling, mobilisering og bruk av kompetanse i hele det norske arbeids- og samfunnslivet. Befolkningens kompetanse og hvordan vi klarer å utnytte den, er grunnlaget for velferd, verdiskaping og bærekraft. Tilgang på læring gjennom hele livet og på ulike arenaer er en forutsetning for dette. Det overordnede målet for Kompetanse Norge er å bidra til å samordne, styrke og videreutvikle kompetansepolitikken slik at livslang læring blir en realitet.

Kompetanse Norge skal være pådriver, utvikler og forvalter av kompetansepolitikken. Vi leverer råd, analyser og kunnskap som underlag for politikkutforming, regelverksarbeid og måloppnåelse, initierer forsknings- og evalueringsprosjekter og utarbeider statistikk om voksnes læring. Vi formidler kunnskap om kompetansepolitikk og voksnes læring til offentligheten, bidrar til videreutvikling av realkompetanseordninger, arbeider med utvikling av kvalitet i opplæringstilbudene til voksne og med etter- og videreutdanning for lærere. Vi har ansvar for læreplanen i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Vi utarbeider prøver i norsk og samfunnskunnskap, samt Statsborgerprøven. Gjennom vår rolle som systemansvarlig for karriereveiledning på nasjonalt nivå bidrar vi til økt kvalitet i karriereveiledningen. Vi følger opp Nasjonal kompetansepolitisk strategi, og er sekretariat for Kompetansepolitisk råd og Kompetansebehovsutvalget. Inntil juni 2019 har vi også vært sekretariat for Etter- og videreutdanningsutvalget.

Kompetanse Norge har forvaltningsansvaret for tilskuddsordningene til studieforbund, voksenopplæringsorganisasjoner, freds- og menneskerettighetssentre, samt Kompetanseprogrammet og Kompetansepluss-programmet, som bidrar til opplæring og utdanning i nær tilknytning til arbeidsplassen. Vi forvalter også tilskudd til etter- og videreutdanning for lærere i voksenopplæringen og til læremiddelutvikling. Til og med 2019 har vi også forvaltet tilskuddsordningen til partnerskap for karriereveiledning i fylkene. Denne ordningen er nå opphørt, og midlene inngår fra 2020 i rammeoverføringen til de nye fylkeskommunene. I forbindelse med vår forvaltning av tilskuddsordningen til studieforbundene har vi i 2019 arbeidet med departementets forslag til ny lov og forskrift til studieforbundene.

Målgruppen for Kompetanse Norge er hele befolkningen, både de som er i og utenfor utdanningssystemet, og de som er i og utenfor arbeidslivet. Målgruppen er differensiert når det gjelder hvilke behov de har, og hvem som har ansvar for å gi dem et tilbud.

Tverrsektorielt samarbeid er avgjørende for å lykkes med kompetansepolitikken. Kompetanse Norge samarbeider derfor med partene i arbeidslivet, flere departementer

og direktorater, regionale og kommunale aktører, frivilligheten, næringslivet, klynger og opplærings- og utdanningsinstitusjoner.

Vi deltar i internasjonale samarbeid og nettverk. Kompetanse Norge har rollen som National Coordinator for the Implementation of the European Agenda for Adult Learning, hvor vi er en koordinator for voksnes læring inn mot EU. I perioden 2018–2020 er Kompetanse Norge nasjonal koordinator for Nordisk Nettverk for Voksnes Læring (NVL). NVL er et program i Nordisk Ministerråd, og skal støtte det nordiske samarbeidet for voksnes læring. Vi er National Support Service for Electronic Platform for Adult Learning in Europe (EPALE). EPALE er en flerspråklig fagportal for voksnes læring i Europa, og vi får midler fra EU-kommisjonen til å drifte denne portalen, og bidrar med faglig innhold.

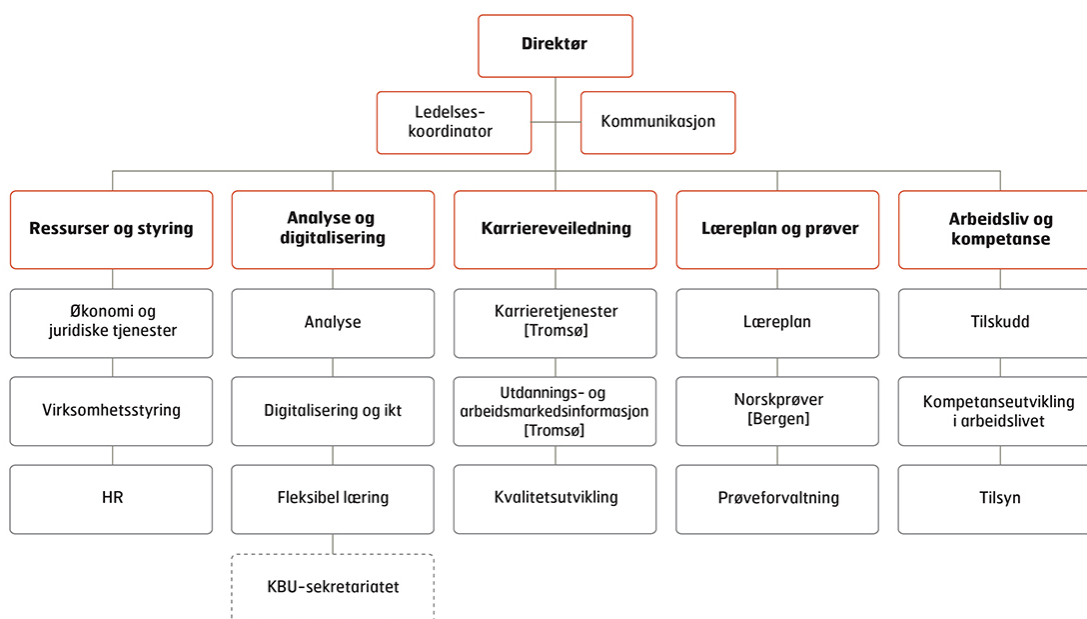
2.2 Organisasjon og ledelse

Ved utgangen av 2019 var det 159 ansatte i Kompetanse Norge, fordelt på fem avdelinger og 15 seksjoner, kommunikasjonsstab, ledelseskordinator og direktør. Sveinung Skule er ansatt som ny direktør som etterfølger av Gina Lund. Han tiltrer i 2020.

Kompetanse Norge er lokalisert i Oslo, og har også kontorer i Bergen og Tromsø. Alle lokasjonene ivaretar nasjonale oppgaver.

Kunnskapsdepartementet besluttet i 2019 å flytte enkelte oppgaver knyttet til voksnes læring og kompetansemobilisering fra Utdanningsdirektoratet til Kompetanse Norge fra 1. januar 2020. Dette gjelder ansvar for forsøk med modulstrukturert opplæring i ulike lærefag i videregående opplæring, oppgaver knyttet til tjenestene i utdanning.no, samt enkelte oppgaver knyttet til karriereveiledning i skolen og realkompetansevurdering, i hovedsak råd, støtte- og veiledningsoppgaver. Flyttingen av oppgaver knyttet til tjenestene i utdanning.no innebar en virksomhetsoverdragelse til Kompetanse Norge.

Figur 1. Organisasjonskart pr. 31.12.2019

2.3 Utvalgte hovedtall

Tabell 1. Antall personer og årsverk i Kompetanse Norge, 2018 og 2019

Ansettelsesvilkår	2018			2019		
	Antall personer pr. 31.12.18	Avtalte årsverk 2018	Utførte årsverk 2018	Antall personer pr. 31.12.19	Avtalte årsverk 2019	Utførte årsverk 2019
Fast ansatte	126			142		
Midlertidig ansatte	27			17		
Lærlinger	1,3			1,3		
Totalt antall ansatte	154,3			159,3		
Sum årsverk		124,2	127,0		131,7	133,1

Antall avtalte årsverk¹ har økt fra 124,2 i 2018 til 131,7 i 2019, en økning på om lag 6 prosent på ett år. Antall utførte årsverk har i den samme perioden økt fra 127,0 til 133,1, noe som utgjør en økning på om lag 5 prosent på ett år. Økningen skyldes vekst i porteføljen, med nye oppdrag. Veksten i porteføljen har medført behov for å øke bemanningen.

Pr. 31. desember 2019 var det 17 midlertidige ansatte i Kompetanse Norge. Regjeringen har gjennom flere år vektlagt å redusere antall midlertidige stillinger i staten, og Kompetanse Norges reduksjon i antall midlertidige stillinger fra 2018 til 2019 er et uttrykk for dette.

Pr. 31. desember 2019 var ansattes gjennomsnittsalder 46 år, det samme som i 2018 og året før.

Tabell 2. Nøkkeltall 2016–2019

	2016	2017	2018	2019
Samlet tildeling i kr post 01-99. Tall i tusen	825 968	914 969	953 806	1 093 539
Utnyttelsesgrad post 01-29 *	93,19 %	91,89 %	87,04 %	79,48 %
Utnyttelsesgrad post 01-29 uten tilskuddsmidler **				85,41 %
Driftsutgifter. Tall i tusen	124 487	163 510	183 426	203 906
Lønnsandel driftsutgifter	61,2 %	65,5 %	64,0 %	62,3 %

Kommentarer til tabell 2:

* Tallene for tidligere år er endret grunnet endring i formelen for beregning av utnyttelsesgraden.

** Kompetanse Norge er tildelt midler over kapittel 258 post 21 og kapittel 292 post 21, hvor omtrent 160 mill. kroner blir benyttet til tilskudd. Disse midlene påvirker utnyttelsesgraden ettersom vi ikke kan utbetale alle midlene innenfor det samme regnskapsåret.

¹ DFØs beregningsmodell for årsverk er benyttet, og permisjon uten lønn, sykefravær og timelønne er ikke medregnet.

Avtalte årsverk: effektive årsverk etter fratrukk av fravær uten overtid/ekstratimer.

Utførte årsverk: effektive årsverk etter fratrukk av fravær med overtid/ekstratimer.

For 2019 er den nye rapportmalen i SAP for utførte årsverk benyttet.

3. Årets aktiviteter og resultater

Del tre er strukturert pr. mål i tildelingsbrev 2019 fra Kunnskapsdepartementet. Vi har benyttet styringsparametere som underoverskrifter. I mål 4 har vi benyttet prioriteringer fra virksomhetsplanen som egne overskrifter i stedet for styringsparameterne, siden parameterne hovedsakelig er av kvantitativ karakter. Omtale av oppdrag om Digidel fra Kommunal- og moderniseringsdirektoratet er lagt til punkt 3.5.

3.1 Mål 1: En helhetlig og effektiv kompetansepolitikk

Overordnet vurdering av prioriteringer, ressursbruk, mål- og resultatoppnåelse

For å bidra til en effektiv og helhetlig kompetansepolitikk har Kompetanse Norge i 2019 videreført arbeidet med å skape forståelse for betydningen av livslang læring. Gjennom samarbeid, kunnskapsutvikling, rådgivning og formidling har vi bidratt til konkret politikktutvikling, blant annet på feltene voksenopplæring og karriereveiledning. Vi har også bidratt til å løfte den offentlige debatten om ulike kompetansepoltiske temaer, både gjennom media og gjennom vår pådriverrolle overfor blant andre partene i arbeidslivet.

Viktig resultat i 2019

- Gjennom tilskuddsordningene treparts bransjeprogram og fleksible videreutdanningstilbud i digital kompetanse skjer det økt samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner og arbeidslivet om å utvikle videreutdanningstilbud tilpasset arbeidslivets behov.

Utvikling og formidling av kunnskap om voksnes deltakelse i opplæring, kompetansebehov og læring i arbeidslivet

Kompetanse Norge utvikler kunnskap som bidrar til å sikre riktig retning på kompetansepoltiske virkemidler og tiltak, og at kompetansepolitikken er oppdatert og relevant. Kompetanse Norge har i 2019 bidratt med kunnskap og fakta til sentrale prosesser i departementet, som kompetansereformen og inkluderingsdugnaden. Vi har styrket kunnskapen om, og forståelsen for, kompetansebehov og utfordringer som voksne har på veien mot målet om å lære hele livet. Vi har blant annet sett på hvilke kompetansepoltiske utfordringer og muligheter en aldrende befolkning fører med seg. Årets utgave av rapporten Kompass s satte søkelyset på seniorers kompetanse og deltakelse i læring og hvordan det påvirker seniorenens tilknytning til arbeidslivet. Rapporten bidro med kunnskap som er viktig for kompetansereformen Lære hele livet, og målet om at flere må stå lenger i arbeidslivet.

Arbeidslivet er en viktig arena for læring, og norske arbeidstakere skårer høyt internasjonalt når det gjelder deltakelse i opplæring i arbeidslivet. Lærevilkårsmonitoren (LVM) er en av de viktigste kildene vi har til kunnskap om voksnes deltakelse i etter- og videreutdanning. Samtidig har vi fått Oxford Research til å undersøke tilbudet og bruken av nettbasert ikke-formell opplæring i arbeidslivet, noe LVM ikke fanger opp.

Undersøkelsen ga nyttig kunnskap om hvilke forhold som påvirker opplæringen i arbeidslivet, og viser viktigheten av å ha fleksible opplæringstilbud.

Kunnskap om de mer formelle delene av opplæringen har vi i 2019 innhentet gjennom et oppdrag til NIFU, som undersøkte hva som utgjør kunnskapsbasen i fagskolen. Det er gjort lite forskning på dette feltet tidligere. Funnene i undersøkelsen har bidratt til økt forståelse av hvordan kunnskapsbasen blir formet på ulike fagområder innenfor fagskolesektoren. Resultatene er viktig som kunnskapsgrunnlag for videre utvikling av fagskolen. De kan også bidra til bedre forståelse av hva som skiller høyere yrkesfaglig utdanning og høyere utdanning, og gi et godt utgangspunkt for ytterligere forskning på fagskolens egenart.

Arbeidsgiverne på sin side har også kompetansebehov som det er viktig å få kartlagt. Vårt virksomhetsbarometer viste i 2019 at norske virksomheter i liten grad ansetter folk med langvarig fravær fra arbeidslivet, og at emosjonelle og sosiale ferdigheter er viktige for virksomhetene. Dette støtter opp under viktigheten av inkluderingsdugnaden, men viser også at tiltak og informasjon må rettes mot arbeidsgivere.

Kompetansebehovsutvalget (KBU) leverte sin andre NOU² i 2019. NOU-en ser blant annet på hva som hemmer og fremmer opplæringsaktiviteten i arbeidslivet, og på arbeidslivsrelevansen i høyere utdanning. Rapporten inneholder et utvidet kunnskapsgrunnlag sammenlignet med den første rapporten.

Samordning og samarbeid i kompetansepolitikken blant offentlige myndigheter, partene i arbeidslivet, utdanningssektoren og andre kompetansepolitiske aktører. Det skal legges vekt på samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og arbeidslivet.

Kompetanse Norge bidrar til samordning og koordinering av tiltak i kompetansepolitikken på flere måter. Vi har sammenfattet rapportering om status i oppfølging av Nasjonal kompetansepolitisk strategi fra medlemmene i Kompetansepolitisk råd. Vi har samarbeidet med Kunnskapsdepartementet om å understøtte arbeidet i rådet der det har vært hensiktsmessig. Vi ser imidlertid et potensial for at Kompetanse Norge kan ta en større rolle i prosessene rundt de administrative møtene i Kompetansepolitisk råd når dette blir satt i system. Vi har et tett samarbeid med partene i arbeidslivet. Vi har blant annet satt i gang to digitaliseringsprosjekter med utgangspunkt i forslag fra den partssammensatte arbeidsgruppen, som i 2018 så på behov for å styrke digital kompetanse i arbeidslivet. Kompetanse Norge har også samarbeidet bredt med både partene i arbeidslivet, utdanningsinstitusjonene og andre relevante aktører for å kartlegge behov for en digital etter- og videreutdanningsplattform. Det er også satt i gang treparts bransjeprogram for industri- og byggenæringen og kommunal helse- og omsorgssektor, og det er startet 28 prosjekter for å utvikle fleksible videreutdanningstilbud i digital kompetanse på fagskole- og universitets- og høyskolenivå (se 3.2 under).

Kompetanse Norge har sittet i programrådet til den internasjonale ICDE-konferansen om livslang læring, som ble arrangert på Lillehammer i 2019. Vi har også deltatt i

² NOU 2019: 2 – Fremtidige kompetansebehov II. utfordringer for kompetansepolitikken

programrådet til Læringsfestivalen og Nasjonal konferanse om bruk av IKT i utdanning og læring, som begge blir arrangert av NTNU, og som tematiserer hvordan teknologi kan bidra til mer fleksibel opplæring tilpasset arbeidslivet og den enkeltes behov.

Synliggjøring av kompetansepolitikken i arbeids- og samfunnsliv

Kompetanse Norge skal synliggjøre kompetansepolitikken gjennom å være en kunnskapsbasert, aktiv innspiller og formidler av politikkområdet. Vi prioriterer formidling av Kompetanse Norges kjernevirksomhet og satsingsområder høyt. Vi lykkes godt med å nå målgruppene med relevante budskap i egne kanaler, men har utviklingspotensial med tanke på å være en premissleverandør og synliggjøre kompetansepolitikken og livslang læring i redaksjonelle medier.

En fersk analyse av medieomtalen i 2015–2019 viser at Kompetanse Norge blir mest omtalt i saker knyttet til integrering og norskopplæring. Siden 2015 har vi hatt en positiv utvikling når det gjelder å få fram Kompetanse Norges budskap i saker der vi er omtalt.

I 2019 har det vært bred dekning av kompetansepolitiske problemstillinger i redaksjonelle medier. Kompetanse Norge har markert seg på norskprøveresultater, Virksomhetsbarometeret og Kompetansepluss. Kompetanse Norge er omtalt 612 ganger i redaksjonelle medier, mot 791 i 2018. Nedgangen skyldes færre saker om Statsborgerprøven og regionreformen, som fikk ekstraordinært mye omtale i 2018.

Kompetanse Norge arrangerte to debatter og deltok i totalt ni debatter under Arendalsuka 2019. Temaene var universitets- og høyskolesektorens og arbeidslivets rolle i livslang læring, samt integrering. Kompetansepolitikk var det enkelttemaet som flest debatter handlet om i Arendal 2019.

Kompetansenorge.no har hatt 1,26 millioner besøk i 2019. 88 prosent er nye besøkende. Økningen skjer fordi det blir stadig flere kandidater til norsk-, samfunnskaps- og statsborgerprøven, og prøvene blir viktigere. Vi opplever også jevn etterspørsel etter tall-leveranse fra media, politikere og andre. Statistikkbanken har hatt 33 prosent færre besøk enn i 2018. Årsaken kan være at det i 2018 var svært stor interesse for tall om Statsborgerprøven, som ble innført året før. I 2019 var det resultatene på norskprøver for voksne innvandrere, Statsborgerprøvene og oversikt over tildelingen til Kompetansepluss som var mest besøkt i statistikkbanken.

Kompetanse Norge har i 2019 fortsatt samarbeidet med forskning.no, og publiserer regelmessig saker og kronikker der. Forskning.no har i gjennomsnitt 50 000 besøk daglig. Kompetanse Norges hadde ved utgangen av 2019 13 500 følgere på Facebook, mot 12 000 i 2018. Veksten fortsetter, og kanalen er viktig ut mot våre sluttbrukere og befolkningen generelt.

3.2 Mål 2: Utvikling og bedre bruk av kompetansen i befolkningen

Overordnet vurdering av prioriteringer, ressursbruk og mål- og resultatoppnåelse

I 2019 har Kompetanse Norge spilt en sentral rolle i arbeidet med utvikling og implementering av tiltak i regjeringens kompetansereform Lære hele livet. Sentrale tiltak her er forvaltning av treparts bransjeprogram, tilskuddsordning for utvikling av fleksible videreutdanningstilbud, behovsanalyse av digital etter- og videreutdanningsplattform, forsøk med modulstrukturert opplæring og digital karriereveiledning og nasjonalt kvalitetsrammeverk. Kompetanse Norge samarbeider med partene i arbeidslivet, utdanningstilbydere, kommuner og fylkeskommuner og andre aktører om dette arbeidet.

Tilskuddsordningen Kompetansepluss inngår også i regjeringens kompetansereform. I 2019 var det rekordhøy søking til Kompetansepluss, og vi innvilget tilskudd på til sammen 162,5 millioner kroner fordelt på 580 prosjekter. Tallene viser at ordningen er viktig for arbeidslivet og frivilligheten. Positive endringer som følge av opplæringen er dokumentert både i arbeidslivet og i hverdagslivet til deltakerne.

For å øke kvaliteten i opplæringen og kvalifiseringen av voksne har vi arbeidet for at flere lærere som underviser voksne i grunnleggende ferdigheter og norsk, har relevant formell kompetanse. Dette er i tråd med regjeringens integreringsstrategi.

Viktige resultater i 2019

- Rekordhøy søkning til Kompetansepluss, med om lag 1 400 søknader, en økning på 10 prosent i forhold til 2018.
- Utvikling av fleksible og arbeidsrelevante videreutdanningstilbud på fagskole- og universitets- og høyskolenivå gir arbeidslivet og enkeltpersoner bedre tilgang til kompetanse.
- Realkompetansevurdering er prøvd ut og gjort tilgjengelig for flyktninger på andre språk enn norsk og samisk, noe som bidrar til at de kan realkompetansevurderes på et tidligere stadium. Dette gir bedre bruk av flyktingenes medbragte kompetanse og bidrar til mer målrettede kvalifiseringsløp.
- Forsøket med utprøving av modulerte læreplaner ble utvidet i 2019, og forlenget til 2023. Forsøket med forberedende voksenopplæring (FVO/Opplæring på nivået under videregående opplæring) omfatter 43 opplæringssteder (i 41 kommuner) og én fylkeskommune ved utgangen av 2019. Våren 2019 gikk 859 kandidater opp til avsluttende eksamen, og høsten 2019 ble den første høsteksamen gjennomført med 29 kandidater.
- Kompetanse Norge overtok ansvaret for kombinasjonsforsøket i januar 2019, der den voksne får mulighet til å kombinere opplæring i FVO med modulstrukturert fag- og yrkesopplæring. Kommunen og fylkeskommunen er ansvarlige for opplæringen på hvert sitt nivå. Fire fylkeskommuner (Oppland, Nordland, Trøndelag og Oslo) ble innvilget kombinasjonsforsøk i 2019.

Relevans og tilgjengelighet i etter- og videreutdanningstilbud for hele befolkningen

For at enkeltindivider og virksomheter lettere skal finne fram til og delta i etter- og videreutdanning, har Kompetanse Norge gjennomført en behovsutredning av en digital

plattform for etter- og videreutdanning. Vi har involvert en rekke aktører i behovsutredningen, blant andre partene i arbeidslivet, for å sikre at en etter- og videreutdanningsplattform er relevant for arbeidslivets behov. Dette skal bidra til å oppfylle kompetansereformens mål om at alle skal være kvalifisert for et arbeidsliv i endring. Rapporten ble overlevert Kunnskapsdepartementet 1. september 2019. Behovsutredningen viser at mange aktører i arbeidslivet ønsker en felles plattform med oversikt over etter- og videreutdanningstilbud, finansieringsordninger og tjenester som kan kartlegge kompetansebehov og gi veiledning. Kompetanse Norge fortsetter i 2020 arbeidet med å få realisert en slik plattform.

Utvikling av arbeidslivets tilgang til og bruk av etter- og videreutdanningstilbud

Kompetanse Norge har ansvar for tilskuddsordningen for utvikling av fleksible videreutdanningstilbud i digital kompetanse. Dette er en ordning der virksomheter og klynger samarbeider med fagskoler, høyskoler og universiteter om å utvikle korte, fleksible videreutdanningstilbud som skal dekke arbeidslivets behov for digital kompetanse. Ordningen bidrar til at det blir etablert flere fleksible videreutdanningstilbud som svarer på næringslivets og enkeltindividers kompetansebehov, og som kan gjennomføres i kombinasjon med jobb. Vi har gitt tilsagn på 55 millioner fordelt på 28 prosjekter. Flere av tilskuddsmottakerne er nå godt i gang med sine prosjekter, og flere videreutdanningstilbud kommer i gang i 2020. Det er foreløpig for tidlig å si noe konkret om effekter av tilskuddsordningen. Det er stor interesse for tilskuddsordningen.

Kompetanse Norge samarbeider med partene i arbeidslivet om treparts bransjeprogram innenfor industri og bygg og kommunal helse- og omsorgssektor. Bransjeprogrammene har identifisert konkrete kompetansebehov innenfor bransjene, og bidratt til utvikling av korte, modulbaserte fagskoletilbud ved åtte fagskoler. Det er også utviklet et informasjons- og motivasjonsopplegg knyttet til fagbrev på jobb. Det er stor interesse innenfor de aktuelle bransjene/sektorene for programmet. Det er gitt tilsagn til satsinger på 24,6 mill. kroner innenfor begge programmene. I tillegg er det inngått avtale med Fafo om evaluering av programmet. Det er en ambisjon innenfor bransjeprogram for helse og omsorg å sette i gang tiltak for å styrke deltakelse i fagbrev på jobb, i tillegg til å utvikle etterutdanningstilbud. Disse behovene blir tatt med inn i det videre arbeidet med bransjeprogrammet i 2020. Bransjeprogrammet er foreløpig for nytt til at det er mulig å si noe om effektene av programmet. Det er imidlertid møtt med stor begeistring hos de involverte bransjene. Det ble nominert ni bransjer til et nytt bransjeprogram som skal iverksettes fra 2020. Dette tyder på at også partene i arbeidslivet anser bransjeprogrammet som et viktig virkemiddel i kompetansepolitikken.

Relevans og tilgjengelighet i etter- og videreutdanningstilbud for lærere som underviser voksne

Etterutdanning og ny modell for kompetanseheving

Kompetanse Norge innførte i 2019 en ny modell for kompetanseutvikling for lærere og ledere som underviser voksne i regi av Fylkesmannen, jf. årsrapporten for 2018. Den nye modellen skal legge til rette for desentralisert kompetanseutvikling basert på lokale behov. Målet er at kompetanseutviklingen skal bli mest mulig treffsikker og relevant, og at det blir lagt til rette for langsiktighet og forutsigbarhet i dette arbeidet. Målgruppen

er lærere og ledere som gir opplæring etter opplæringsloven (grunnskole og videregående skole), og/eller introduksjonsloven (opplæring i norsk og samfunnskunnskap), i tillegg til lærere og ledere som deltar i forsøket med moduliserede læreplaner. I tilsagnsbrevet til fylkesmannsembetene 2019 vektla Kompetanse Norge betydningen av samarbeid mellom kommune, fylkeskommune og universitets- og høyskolesektor for å få en mest mulig helhetlig kompetanseutvikling.

Tilbakemeldinger formidlet fra fylkesmennene i vårt årlige møte med dem, samt svar på en spørreundersøkelse fra Kompetanse Norge, viser ulike erfaringer med modellen så langt. Mens noen embeter er godt i gang både med etablering av samarbeidsfora, planarbeid og igangsetting av kompetanseutviklingsprosjekter, er andre i startgropa. Flere embeter melder om at kommune- og fylkessammenslåinger har tatt mye tid og ressurser. Samtlige er imidlertid positive til å få en mer desentralisert modell, og vil jobbe planmessig med dette i 2020.

Etterutdanningstilbud for lærere i 50 timer samfunnskunnskap

Kompetanse Norge har gjennomført en offentlig anskaffelse av etterutdanningskurs for lærere i 50 timer samfunnskunnskap, gjeldende fra 2020. Drammen Voksenopplæring skal arrangere kursene de kommende årene.

Videreutdanning for lærere som underviser voksne

Kompetanse Norge arbeider aktivt for at flere lærere som underviser voksne i grunnleggende ferdigheter og norsk, har relevant formell kompetanse. Dette blir gjort på to måter: ved å tildele tilskudd til universiteter og høyskoler for å etablere og opprettholde relevante videreutdanningstilbud, og ved å tildele stipend til lærere som tar videreutdanning.

Kompetanse Norge utlyste tilskudd for å opprettholde deltidstilbud i norsk som andrespråk for lærere som underviser voksne innvandrere i norsk, og for å få opprette et slikt tilbud i nord. Det ble tildelt tilskudd til to læresteder for å opprettholde fire videreutdanningstilbud, men det kom ingen søkere til tilskuddet for å etablere et nytt tilbud i nord. Dette vil bli fulgt opp i 2020. Ved tilbudene i norsk som andrespråk fullførte 63 studenter våren 2019. Høsten 2019 deltok til sammen 125 studenter på videreutdanningstilbud støttet av Kompetanse Norge. I tillegg til å sørge for at det finnes relevante tilbud, etablerte Kompetanse Norge en stipendordning for lærere som underviser i norsk etter introduksjonsloven. Stipendet gir muligheter for flere lærere å ta videreutdanning, og kan bidra til økt læringsutbytte fordi de kan vie mer tid til studiene ved siden av jobben.

For lærere som gir opplæring i grunnleggende ferdigheter til voksne, har Kompetanse Norge tildelt tilskudd til studiesteder. ed det samlingsbaserte videreutdanningstilbudet om opplæring i digitale ferdigheter og voksenpedagogikk var det våren 2019 18 studenter som fullførte dette studiet. I 2019 tildelte Kompetanse Norge tilskudd til ett studiested for at de skulle tilby videreutdanning studieåret 2019/2020. Høsten 2019 deltok 22 studenter i denne videreutdanningen. Dette tilbudet er spesielt tilpasset de som gir opplæring i Kompetansepluss, men er også relevant for veiledere i vekstbedrifter og tilbydere i Nav-tiltak. For å øke tilgjengeligheten til tilbudet, og dermed øke rekrutteringen av denne lærer-/veiledergruppa, ønsket Kompetanse Norge å bidra til å etablere et helt nettbasert tilbud. Det ble lyst ut og tildelt tilskudd til et

lærested for å utvikle et tilbud som gir 30 studiepoeng om opplæring i grunnleggende ferdigheter for voksne. Tilbakemeldinger fra Kompetanseplusstilbydere viser at dette er godt mottatt.

Nettkurs for private tilbydere av norsk og samfunnskunnskap

Kurstilbyderne må gjennomgå et kurs i regi av Kompetanse Norge for å bli godkjent som private tilbydere av opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere etter introduksjonsloven. Det tidligere stedbaserte kurset ble høsten 2019 utviklet til et mer fleksibelt og relevant nettbasert kurs. Kurset er hittil tatt i bruk av 254 unike brukere. Kompetanse Norge har samarbeidet med KD, IMDi og UDI i utviklingen av nettkurset, og uten modulen om godkjenningsordningen er kurset også svært relevant for den kommunale voksenopplæringen. Både kvaliteten på kurset og tilgjengeligheten vil bidra til høyere kvalitet i norskopplæringen for voksne innvandrere.

Videreutvikling og synliggjøring av verdien av realkompetansevurdering

Kompetanse Norge koordinerer Erasmus+-prosjektet Visible Skills for Adults (VISKA). Målet med prosjektet er å prøve ut realkompetansevurdering for nyankomne flyktninger. Realkompetansevurderingen er gjennomført i kombinasjon med utprøvingen med kompetansekartlegging og karriereveiledning i integreringsmottak. 74 personer i fem fylker ble realkompetansevurdert mot videregående opplæring med bruk av annet språk enn norsk og samisk. Tiltakene ser samlet sett ut til å bidra til en bedre kvalifiseringsprosess ved at man i større grad identifiserer og kan bygge videre på flyktingenes medbragte kompetanse.

Bruk og utvikling av fleksible opplæringstilbud for voksne

For å fremme bruk og utvikling av fleksible opplæringstilbud for voksne har Kompetanse Norge i samarbeid med utdanningsinstitusjoner vurdert kriterier og bygget en økt forståelse for hva som gir fleksibel opplæring. Vi har iverksatt flere tiltak som bidrar til flere fleksible opplæringstilbud for voksne.

Vi definerer fleksibel opplæring på følgende måte: Flexibel opplæring setter den lærende i sentrum ved å tilby et pedagogisk opplegg med flere alternativer for hvordan læringsaktivitetene kan gjennomføres. Kriterier for fleksibilitet inkluderer tid og sted, omfang og progresjon, vurdering og formalisering, samhandling og innhold.

Vi har arrangert en konferanse om fleksibel og nettbasert opplæring, og har laget en tilhørende podkastkanal, #nettfleks. Evalueringen av konferansen viste at vi har bidratt til å klargjøre og spre informasjon om hva som gir fleksibilitet i opplæringen, noe det har vært et behov for. Om lag 550 personer fulgte konferansen stedlig eller på nett. Deltakerne var ledere og undervisere i universitets- og høyskolesektoren, fagskoler, voksenopplæringen og private kurstilbydere. Vi sprer også informasjon om gode metoder for bruk av ny teknologi i opplæring av voksne gjennom podkastkanalen #digitalsnakk. 6 500 personer har lyttet til kanalen, noe som betyr at gode metoder er blitt spredt til mange voksenlærere og andre gjennom podkasten.

Tilgjengelige læringsressurser kan bidra til mer fleksibel opplæring. Kompetanse Norge ferdigstilte i 2019 oppdraget om å utvikle kartleggingsverktøy og e-læring i grunnleggende ferdigheter. Ressursene er tilgjengelige på mobiltelefon og pc. Sluttbrukere som ønsker å øve opp grunnleggende ferdigheter, er hovedmålgruppen,

men ressursene inngår også i det pedagogiske opplegget for opplæring i grunnleggende ferdigheter i arbeidslivet, ved opplæringsinstitusjoner og i regi av NAV. Ressursene i grunnleggende regning og læringsspillet Kompis, der en kan øve på alle de grunnleggende ferdighetene, ble lansert i 2019 gjennom en Facebook-kampanje. Mer enn 12 000 unike brukere var inne i e-læringskurset i regning i den første kampanjeperioden, og over 22 000 unike brukere spilte Kompis i den neste kampanjeperioden i romjulen 2019. Spredningen av de andre ressursene er planlagt gjennomført det første halvåret 2020.

Kompetanse Norge har i samarbeid med Spillpedagogene utviklet en veileder for undervisere om hvordan kommersielle dataspill kan brukes i opplæring av voksne i grunnleggende ferdigheter.

Gjennom arbeidet med kompetansereformen har Kompetanse Norge ansvar for flere tiltak som skal bidra til å gjøre utdanningssystemet mer tilpasset målet om at alle skal lære hele livet. Treparts bransjeprogram og ordningen med tilskudd til fleksible videreutdanningstilbud bidrar til flere nye fleksible tilbud på fagskole-, universitets- og høyskolenivå. Tilbudene blir utviklet i tett samarbeid med arbeidslivet, og skal være tilpasset arbeidslivets behov for kompetanse, samtidig som de skal kunne gjennomføres i kombinasjon med tilnærmet full jobb.

Forsøk med utprøving av modulisererte læreplaner

Forsøket med utprøving av modulisererte læreplaner ble utvidet, både i antall deltakende kommuner, deltakere og pedagogisk veiledning, i 2019, og forlenget til 2023. Forsøket med forberedende voksenopplæring (FVO/modulstrukturert opplæring på nivået under videregående opplæring) ble utvidet fra 28 opplæringssteder (i 26 kommuner) til å omfatte 43 opplæringssteder (i 41 kommuner) og én fylkeskommune ved utgangen av 2019. Årsaken til at Kompetanse Norge prioriterte innvilgelse av forsøket også til én fylkeskommune, var at vi ønsket erfaringer med systematisk utprøving av forsøkslæreplaner i kombinasjonskasser (for unge deltakere i FVO).

Alle kommuner som deltok fra oppstart av forsøket i 2017 (gjerne omtalt som pulje 1), ble invitert til forlenget deltakelse ut forsøksperioden, og alle opplæringsstedene søkte om, og fikk innvilget, forlenget deltakelse.

Samtidig med forlengelsen av forsøket har flere av skolene som har deltatt siden 2017, utvidet målgruppen og inkludert deltakere fra spor 1 (deltakere med de laveste språkferdighetene) i større grad enn tidligere. Dermed får flere spor 1-deltakere tilbud om direkte oppstart i FVO, uten å måtte ta norskopplæring først.

For opplæringsstedene som startet i forsøket skoleåret 2019/2020 (pulje 2), var det en føring at deltakere med liten eller ingen skolebakgrunn skal få tilbud om opplæring i FVO som tiltak i introduksjonsprogrammet «fra første dag». Følgforskningen som Ideas2evidence gjennomfører, viser at svært mange deltakere med liten eller ingen skolebakgrunn inngår i forsøket.

Kompetanse Norge har fulgt opp skolene som startet opp 2017 (pulje 1), med nasjonal konferanse, regionale samlinger i sør/vest, Østlandet og midt/nord, i tillegg til to ledersamlinger. Fra og med 2020 inngår alle forsøkskommunene i denne strukturen for

oppfølging. Et viktig tema for samlingene er utfordringer knyttet til fleksibilitet, slik at deltakerne er sikret å kunne utnytte fleksibiliteten som er intensjonen bak moduleringen. Dette temaet blir også fulgt opp i direkte møter med skolene og i årsrapporten fra skolene.

Som en del av oppfølging og veiledning av skolene i forsøket har Kompetanse Norge gjennomført skolebesøk på alle skoler i pulje 1 i 2019. Skolebesøkene er en strategisk og systematisk oppfølging av skolenes tiltak for å innfri forsøkets overordnede mål om fleksibilitet, tilpasning og effektivitet i opplæringen.

I tillegg deltar 11 utvalgte skoler fra pulje 1 i pedagogisk utviklingsarbeid knyttet til temaene lesing og skriving på tvers av fag, vurdering for læring og fleksibel opplæring (nettbasert tospråklig fagopplæring i matematikk og naturfag for deltakere på modul 3 og 4). Formålet er å identifisere god praksis som kan styrke opplæringen gjennom utvikling av modeller og erfaringsdeling. Kompetanse Norge er også i dialog med samarbeidspartnere i universitets- og høyskolesektoren for å tilpasse ressurser til målgruppen voksne med norsk som andrespråk.

Våren 2019 gikk 859 kandidater opp til avsluttende eksamen, og høsten 2019 ble den første høsteksamen gjennomført med 29 kandidater. Det faktum at det ble meldt opp kandidater til høsteeksamen, kan forstås som en økende fleksibilitet ved opplæringsstedene når det gjelder tilpasset progresjon og avslutning av fag.

Kombinasjonsforsøk mellom moduler i forberedende voksenopplæring (FVO) og lærefag

Kompetanse Norge overtok ansvaret for kombinasjonsforsøket, der den voksne får mulighet til å kombinere opplæring i FVO med modulstrukturert fag- og yrkesopplæring, i januar 2019. Kommunen og fylkeskommunen er ansvarlige for opplæringen på hvert sitt nivå.

Fire fylkeskommuner, Oppland, Nordland, Trøndelag og Oslo, ble innvilget kombinasjonsforsøk i 2019. Rekruttering av deltakere er godt i gang, og selve opplæringsløpet var så vidt startet i ett av fylkene høsten 2019.

Samordning av tilbud på tvers av sektorene

For å legge til rette for økt deltakelse i modulforsøkene på grunnskolenivå og videregående nivå har Kompetanse Norge hatt jevnlig samarbeidsmøter med Arbeids- og velferdsdirektoratet og NAV Oslo og Viken om igangsetting av FVO som tiltak i Arbeidsmarkedsopplæring (AMO), korte arbeidsrettede kurs. Dette startet opp i Oslo i samarbeid med Oslo Voksenopplæring (VO) Rosenhof høsten 2019. I september startet det opp to klasser på modul 1-2 og en klasse med deltakere på modul 3. En modul 4 klasse ble startet opp 15. oktober. Foreløpig er det 74 deltakere fordelt på modul 1-4. Oslo VO Rosenhof tilbyr alle fem fagene, og Navs inntrykk er at fleksibiliteten i modulstrukturen er meget godt ivaretatt. Oslo VO Rosenhof deltar nå på lik linje med de øvrige forsøksskolene i Kompetanse Norges struktur for oppfølging.

I søknadsbehandlingen i forbindelse med utvidelsen i 2019 samarbeidet Kompetanse Norge med IMDi i utvelgelse av skoler. IMDi har også deltatt på oppstartsamlinger for nye skoler i FVO og kombinasjonsforsøket.

3.3 Mål 3: Styrking av karriereveiledningstjenestene

Overordnet vurdering av prioriteringer, ressursbruk og mål- og resultatoppnåelse

Karriereveiledning skal bidra til en god balanse mellom befolkningens kompetanse og arbeidslivets behov. Den kan redusere feilvalg og frafall på alle utdanningsnivåer, forhindre utenforskap og bidra til at flere får brukt kompetansen sin og takler omstillinger og nye krav i arbeidslivet. Karriereveiledning er også et viktig virkemiddel i integreringsarbeidet.

Kompetanse Norges arbeid som systemansvarlig på nasjonalt nivå har i 2019 særlig vært knyttet til tre store utviklingsprosesser: digital karriereveiledningstjeneste, et tverrsektorielt kvalitetsrammeverk og videreutvikling av forsøkene med karriereveiledning i asylmottak og for kvoteflyktninger og familiegjenforente i kommunene (se omtale under mål 4). I tillegg har vi prioritert dialog med fylkeskommunene og andre aktører knyttet til kvalitetsutvikling, framtidig samarbeid om digital veiledning og endringer i organisering og finansiering av partnerskap og karrieresentre i forbindelse med regionreformen. Å bygge opp karriereveiledningsarbeidet i Tromsø og forberede virksomhetsoverdragelsen av utdanning.no har også vært en prioritert oppgave. Miljøet i Tromsø er nå fullt oppe og går, og har knyttet kontakter og bygget nettverk i fagmiljøet over hele landet, noe som gir et godt grunnlag for videre samarbeid.

Alt dette er utviklingsprosesser som strekker seg lenger enn ett år, og resultatene fra arbeidet i 2019 vil i stor grad komme til syne i 2020 og 2021. Tilsvarende erfarer vi at arbeid lagt ned de siste årene, nå begynner å gi resultater. Karriereveiledningsfeltet er i ferd med å bli styrket med høyere kompetanse i alle sektorer gjennom uteksaminering av stadig flere kandidater med mastergrad i karriereveiledning fra Høgskolen i Innlandet og Universitetet i Sørøst-Norge. Ved utgangen av 2019 er til sammen 66 kandidater uteksaminert med mastergrad i karriereveiledning fra de to lærestedene. I tillegg er i underkant av 200 personer registrert som studenter på masterstudiet. Mastergradskandidatene og fagmiljøet de kommer fra i universitets- og høgskolesektoren, bidrar også stadig mer i kvalitetsutviklingen av feltet gjennom blant annet forskning, deltakelse i prosjekter og utvalg hos flere direktorater og bidrag på veilederforum.no.

Tilgangen til karriereveiledning for voksne øker, gjennom utprøvingene av karriereveiledning for flyktninger i asylmottak og i kommunene. Etableringen av karrieresentre i Oslo i 2019 har også bidratt til tilgangen. Med en digital karriereveiledningstjeneste på plass høsten 2020 vil vi få en økning av tilgangen til karriereveiledning på tvers av alder, geografi og status på arbeidsmarkedet og i utdanningssystemet. Koblingen til utdanning.no legger et godt grunnlag for videre utvikling av digitale løsninger for karriereveiledningsfeltet, og for å videreutvikle Kompetanse Norges samarbeid med kommuner og fylkeskommuner om karriereveiledningen i skolen. Samarbeidet om veilederforum.no, som skal styrke kvaliteten og profesjonaliteten i tjenestene, har i 2019 resultert i 75 saker.

I 2019 lanserte vi en rapport om utbyttet av tilbudet ved de offentlige karrieresentrene i fylkene, basert på en spørreundersøkelse gjennomført blant brukerne om lag ett år etter at veiledningen fant sted. Den viser blant annet at tre av fire enten er svært fornøyde eller ganske fornøyde med karriereveiledningen. Om lag halvparten av respondentene hadde kun én karriereveiledningstime. Likevel opplever mange at grepene de har tatt knyttet til sin utdannings- og/eller jobbsituasjon i etterkant, har vært påvirket av karriereveiledningen. Funnene i rapporten inngår i kunnskapsgrunnlaget om tjenestene.

Viktige resultater i 2019

- Voksnes tilgang til karriereveiledning økte gjennom opprettelsen av et karrieresenter i Oslo. Det nye tilbudet sikrer Oslos voksne innbyggere et offentlig og gratis karriereveiledningstilbud og har hatt stor pågang.
- De tre faglige delene av kvalitetsrammeverket er lansert, og er allerede i bruk i flere fylker og tjenester. Rammeverket har ført til økt oppmerksomhet om etikk, kompetanse og innholdet i karrierelæring både hos eiere, ledere og praktikere.
- Flyktninger har fått bedre tilgang til karriereveiledning gjennom forsøkene med karriereveiledning for flyktninger. Flere evalueringer av prosjektene fremhever at veiledningen fører til at beboerne i mottak er mer bosettingsklare, og at flyktningene kommer raskere i gang med godkjenning av utdanning og med kvalifisering.

Tilgang på karriereveiledningstjenester

Kompetanse Norge har i 2019 fortsatt samarbeidet med Utdanningsdirektoratet om å utvikle en nasjonal digital karriereveiledningstjeneste. Vi har forberedt driftsmodell for e-veiledningstjenesten, anskaffet tekniske løsninger og gjennomført en tjenstedesignprosess der brukernes behov sto i sentrum. E-veiledningstjenesten knyttes opp mot det nasjonale kvalitetsrammeverket for karriereveiledning, og det er utarbeidet planer for opplæring av veilederne og kvalitetssikring av tjenesten. Tjenesten skal bidra til å sikre et likeverdig karriereveiledningstilbud til alle uavhengig av alder, bosted, utdanning eller arbeidsmarkedstilknytning. Siden tjenesten blir lansert i 2020, vil de direkte effektene av tilbudet ikke bli synlig før senere.

Vi nådde en viktig milepæl i 2019 da det siste fylket, Oslo, etablerte sitt første karrieresenter. Kompetanse Norge har vært en pådriver for etablering av karrieresentre i alle fylker over mange år. Vi har bidratt med kunnskap og veiledning til Oslo kommune, og nettverk og erfaringsdeling med de andre fylkenes karrieresentre. Etableringen sikrer Oslos voksne innbyggere et offentlig og gratis karriereveiledningstilbud.

Etableringen i Oslo viser også nytten av et langsiktig og kontinuerlig samarbeid med fylkene om utvikling av karriereveiledningstilbudet. Kompetanse Norge har i 2019 gjennomført to samlinger for karrieresenterledere og partnerskapskoordinatorer. Vi mottar entydige tilbakemeldinger fra dem om behovet for støtte og samarbeid med Kompetanse Norge i det videre arbeidet med karriereveiledning for voksne, for flyktninger og i grunnopplæringen.

Kvalitet i karriereveiledningstjenestene

Å bidra til økt kvalitet i karriereveiledningstjenestene er i kjernen av Kompetanse Norges oppdrag innenfor karriereveiledning. Eksempler på tiltak er støtte til mastergradsstudiet i karriereveiledning, dialog og fagdeling gjennom nettstedet veilederforum.no, konferanser og fagmøter, faglige innspill i utvikling av nye tilbud og tjenester og internasjonalt samarbeid.

Et sentralt tiltak er oppdraget med å utvikle et tverrsektorielt nasjonalt kvalitetsrammeverk for karriereveiledning. I 2019 har vi ferdigstilt tre av fire faglige deler (kompetansestandarder, etikk og karrierekompetanse) av rammeverket, og gjennomført en omfattende innspillsrunde og revidering, før lansering på nasjonal karriereveiledningskonferanse i november. Kompetanse Norge har fått bred tilbakemelding om at rammeverket er blitt et nyttig verktøy for videre utvikling av kvalitet og profesjonalitet i tjenestene, både for praktikere, ledere og eiere, og for de som skal forske og utdanne på feltet. Målet for den neste fasen (2020–2022) er videre utvikling, god forankring og implementering i alle sektorer. Implementeringen startet allerede i den brede involveringen i utviklingsfasen, og flere fylker og tjenester har allerede tatt rammeverket i bruk.

I 2019 var Kompetanse Norge arrangør av et stort internasjonalt symposium der kvalitet i karriereveiledning var et tema. Symposiet ble arrangert i samarbeid med *International Centre for Career Development and Public Policy*, og samlet representanter fra fag- og policynivå fra drøyt tretti land. Et utbytte av symposiet var et felles kommuniqué³ som peker på hva som skal til for å utvikle gode karriereveiledningstjenester. Kommunikéene baserer seg på kunnskapsgrunnlag og på diskusjonene fra symposiene, som blir arrangert hvert andre år, og blir benyttet over hele verden i politikktutvikling på feltet. Arrangementet bidro til å befeste Norge som et ledende land på utvikling av karriereveiledning for individ og samfunn, og bragte nye ideer og erfaringer til karriereveiledningsfeltet.

3.4 Mål 4: Økt deltakelse blant innvandrere i arbeids- og samfunnsliv

Overordnet vurdering av prioriteringer, ressursbruk og mål- og resultatoppnåelse

«*Integrering gjennom kunnskap. Regjeringens integreringsstrategi 2019-2022*» har som mål å få flere innvandrere i arbeid og aktiv deltakelse i samfunnet gjennom satsing på utdanning, kvalifisering og kompetanse. Strategien har vært førende for Kompetanse Norges arbeid på integreringsfeltet i 2019.

Å kvalifisere nyankomne innvandrere er en sentral målsetting i både kompetanse- og integreringspolitikken. Opplæringen må være tilstrekkelig god til å møte arbeids- og samfunnslivets behov. Arbeidet med forslag til, og høring av, ny integreringslov har

³ *Communiqué 2019: Leading career development services into an uncertain future: Ensuring access, integration and innovation*

preget året, sammen med et omfattende arbeid med modulisering av introduksjonsprogrammet i tett samarbeid med IMDi. Målet er å skape et mer målrettet og kvalitetsmessig bedre tilbud. Norskopplæringstilbudet blir mer effektivt og individuelt tilpasset, og kvalifisering og kompetansebygging er førende.

Et krav om at alle skal lære norsk på et tilfredsstillende nivå, skal erstatte kravet om et bestemt antall timers opplæring. Da er høyere kvalitet i opplæringen i norsk og samfunnskunnskap avgjørende. I 2019 fikk vi på plass en stipendordning for videreutdanning rettet mot lærere som underviser voksne innvandrere i norsk. Parallelt ble det opprettet nye etter- og videreutdanningstilbud i universitets- og høyskolesektoren for disse lærerne.

For å dokumentere kompetanse må innvandrere ha tilgang til prøver av høy kvalitet. Arbeid med å holde kvaliteten på norskprøven, samfunnskunnskapsprøven og Statsborgerprøven og gjennomføringen av disse er derfor høyt prioritert. Utviklingen av norskprøve på C1-nivå er i ferd med å bli ferdigstilt, og i 2019 ble det for første gang gjennomført fire norskprøveperioder. Gjennomføringene var tilnærmet problemfrie for kandidater og prøvesteder landet rundt.

Effektiv bruk av innvandrernes medbrakte kompetanse vil korte ned kvalifiseringsløpet. Her har utprøving og videreutvikling av karriereveiledning i mottak og for overføringsflyktninger og familiegjenforente vært sentralt. Arbeidet er koordinert med IMDis utprøving av kompetansekartlegging og utprøvingene av realkompetansevurdering i VISKA.

Viktige resultater i 2019

- Kompetanse Norge har for første gang lagt til rette for fire prøvegjennomføringer i tråd med departementets føringer. Dette har gjort tilbudet til sluttbrukerne mer fleksibelt.
- 14 348 kandidater avla til sammen 16 032 samfunnskunnskapsprøver. Andel kandidater som besto prøven var 84 prosent.
- 6244 kandidater avla 7346 Statsborgerprøver. Andel kandidater som besto prøven var 81 prosent.
- Vi har etablert og satt i gang en stipendordning for videreutdanning av lærere i norsk om andrespråk. Det var totalt 136 søkere til stipender fordelt på 60 kommuner.
- Vi har videreført arbeidet med karriereveiledning for beboere i mottak. Karrieresenterne har gjennomført til sammen 611 individuelle karriereveiledninger, 140 gruppeveiledninger, 13 informasjonsmøter ved fire integreringsmottak og ett ordinært asylmottak i 2019.

Tabell 3. Oversikt over styringsparametere 2019

Styringsparametere	Resultatkrav	Resultat
S 1 Andel deltakere som består prøve i samfunnskunnskap	R 1 90 prosent	R 1 84 prosent
S 2 Andel deltakere med rett og plikt som oppnår nivå A2 eller høyere på norskprøve	R 2 70 prosent på skriftlig prøve; 90 prosent på muntlig prøve	R 2 Prosentfordeling av kandidater som oppnådde nivå A2 eller høyere i kalenderåret 2019: <ul style="list-style-type: none"> - Skriftlig framstilling 82,4 prosent. - Lytteforståelse 84,2 prosent. - Leseforståelse 73,3 prosent. - Muntlig framstilling 87,7 prosent.*
S 3 Kjennskap til- og etterspørsel etter prøvene i norsk og samfunnskunnskap	R 3 Arbeidsgivere er kjent med, og opplever at prøvene er relevante for de behovene de har	R 3 Se omtale under tabellen.
S 4 Antall lærere og ledere som deltar i etter- og videreutdanning	R 4 2 000 lærere og ledere deltar i etterutdanning R 5 Minst 100 lærere deltar i relevant videreutdanning	R 4 2 719 lærere og ledere har deltatt i etterutdanning.** R 5 Antall lærere som deltok vår 2019 og høst 2019: 198
S 5 Andel lærere med formell kompetanse i relevante fag	R 6 Antall lærere som har tatt formell opplæring i 2019 i norsk som andrespråk	R 6 Antall lærere uteksaminert vår 2019: 63
S 6 Kommunenes planlegging og gjennomføring av opplæring i 50 timer samfunnskunnskap	R 7 Kompetanse Norge skal dokumentere og formidle god praksis	R 7 Dokumentering og formidling av god praksis har skjedd gjennom to modulkurs, Facebookgruppe, saker på kompetansenorge.no og i nyhetsbrev.***
S 7 Andel beboere i mottak som har gjennomført karriereveiledning	R 8 I mottak der tilbudet er etablert, skal samtlige beboere i målgruppen ha karriereveiledning R 9 Karriereveiledningen skal bidra til at bosettingskommunene får et bedre grunnlag for å sette i gang individuelt tilpassede kvalifiseringstilbud	R 8 I 2019 har Kompetanse Norge videreført karriereveiledning for beboere ved fire integreringsmottak og ett ordinært asylmottak. Karrieresenterne har gjennomført til sammen 611 individuelle karriereveiledninger, 140 gruppeveiledninger og 13 informasjonsmøter. R 9 Se omtale under overskriften Utprøving av karriereveiledning i mottak.

Kommentarer til tabell 3:

* Kompetanse Norge har ikke oversikt over antall rett og plikt-kandidater som har oppnådd A2 eller høyere på norskprøve. Tallene som blir presentert her, er derfor basert på hele kandidatgruppen, dvs. både privatister og rett og plikt. Vi mener at samlebetegnelsen «norskprøve» er problematisk å bruke i denne sammenhengen, fordi den ikke skiller mellom de fire delprøvene. Vi har derfor tatt utgangspunkt i antall kandidater som har oppnådd A2 eller høyere pr. delprøve.

** Av de 2719 er 850 fra Trøndelag fylke. Flere fylker har ikke arrangert etterutdanningskurs i 2019. 68 av deltakerne er lærere/ledere i videregående opplæring. Tallene inkluderer også 76 deltakere på etterutdanningskurs i 50 timer samfunnskunnskap.

*** Et viktig enkelttiltak var nyhetssaken på kompetansenorge.no om Nygård skole i Bergen, som har tatt organisatoriske og innholdsmessige grep for å bedre kvaliteten på opplæringen i 50 timer samfunnskunnskap. Beståttandelen på samfunnskunnskapsprøven har økt markant.

R 3 Arbeidsgivere er kjent med, og opplever at prøvene er relevante for de behovene de har

Kompetanse Norge har jobbet med å øke bevisstheten rundt bruken av prøvene i arbeidslivet ved å bidra på høringsuttalelser, presentasjoner, kronikker og rapporter. Høsten 2019 lanserte vi nettkurset Språk i arbeid rettet mot arbeidsgivere, og ca. 2800 har tatt kurset pr. 31.12 2019. Vi har arrangert kompetansefrokoster, blant annet, «Språk som døråpner til arbeidslivet», der temaet var å oppfordre arbeidsgivere til å ta i bruk alle delene av norskprøven når de stiller krav i forbindelse med ansettelser.

Utredningen om behov for norskprøver på mellomnivå (Proba 2019-14) sier at kjennskapen til norskprøvene er begrenset blant arbeidsgiverne, men at de som faktisk bruker nivåene aktivt, er tilfredse med dagens system.

Tabell 4. Fullstendig oversikt over gjennomførte norskprøver i 2019, etter prøveperiode.

Vår 2019:

Prøveform	Antall*	B2**	B1**	A2**	A1**	Under A1**	Ikke vurdert **
Muntlig kommunikasjon	4 798	13	32	42	13	1	0
Lytteforståelse	3 601	18	34	34	14	0	-
Leseforståelse	3 758	13	30	33	22	2	-
Skriftlig framstilling	4 045	7	35	43	12	1	1
Sum delprøver	16 202						
Antall unike kandidater	6 402						

Sommer 2019:

Prøveform	Antall*	B2**	B1**	A2**	A1**	Under A1**	Ikke vurdert **
Muntlig kommunikasjon	8 989	10	32	44	14	1	0
Lytteforståelse	7 847	13	29	38	20	1	-
Leseforståelse	8 053	8	25	34	29	4	-
Skriftlig framstilling	8 105	5	30	45	17	1	2
Sum delprøver	32 994						
Antall unike kandidater	11 848						

Høst 2019:

Prøveform	Antall*	B2**	B1**	A2**	A1**	Under A1**	Ikke vurdert **
Muntlig kommunikasjon	2 511	17	33	39	12	1	0
Lytteforståelse	1 703	33	33	26	7	0	-
Leseforståelse	1 781	23	33	28	14	1	-
Skriftlig framstilling	1 933	9	44	37	7	1	2
Sum delprøver	7 928						
Antall unike kandidater	3 381						

Vinter 2019:

Prøveform	Antall*	B2**	B1**	A2**	A1**	Under A1**	Ikke vurdert **
Muntlig kommunikasjon	5 894	13	32	42	13	1	0
Lytteforståelse	4 266	17	34	35	13	1	-
Leseforståelse	4 458	12	32	32	21	3	-
Skriftlig framstilling	4 615	8	34	41	13	1	2
Sum delprøver	19 233						
Antall unike kandidater	7 491						

Hele 2019:

Prøveform	Antall*	B2**	B1**	A2**	A1**	Under A1**	Ikke vurdert **
Muntlig kommunikasjon	22 192	12	32	42	13	1	0
Lytteforståelse	17 417	17	31	35	16	1	-
Leseforståelse	18 050	12	29	33	24	3	-
Skriftlig framstilling	18 698	7	34	43	14	1	2
Sum delprøver	76 357						
Antall unike kandidater	25 362						

Kommentarer til tabell 4:

*Antall kandidater, **Prosentandel på nivå

Følge opp og iverksette tiltak i regjeringens integreringsstrategi og reform av introduksjonsprogrammet

Kompetanse Norge og IMDi har siden 2018 samarbeidet tett om oppdraget om å utvikle standardiserte elementer i introduksjonsprogrammet. Formålet er å utvikle et kvalitetsrammeverk til bruk i kommunene for at introduksjonsprogrammet skal bli mer målrettet, bedre tilpasset ulike målgrupper og gi høyere overgang til arbeid og utdanning. Målet er at introduksjonsprogrammet i større grad enn i dag skal fylle gapet mellom deltakernes kompetanse og hva som kreves i det norske arbeidsmarkedet, og på den måten bidra til at deltakerne får en varig tilknytning til arbeidsmarkedet.

I 2019 har direktoratene levert forslag til standardiserte elementer for alle målgrupper i introduksjonsprogrammet, samt utviklet innhold til elementene praksis, digital kompetanse, foreldreveiledning og tilbud i omsorgspermisjon, med vekt på deltakere med lite eller ingen utdanning. Elementet livsmestring er under utvikling. Utvikling av flere elementer vil starte våren 2020.

Den siste delen av oppdraget med utvikling av standardiserte elementer skal leveres 4. mai 2020.

Sikre god kvalitet i opplæringen i norsk og samfunnskunnskap

Kompetanse Norge har gjennomført flere tiltak med formål å sikre god kvalitet i opplæringen i norsk og samfunnskunnskap.

Arbeidet med å revidere læreplanen i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere er godt i gang, og blir intensivert i 2020. Læreplangruppene for norsk og samfunnskunnskap skal levere sitt forslag til læreplan til Kompetanse Norge 25. september 2020. Læreplanen skal etter planen tre i kraft 1. august 2021.

Det er etablert og satt i gang en stipendordning for videreutdanning av lærere i norsk som andrespråk. Det var totalt 136 søkere til stipender fordelt på 60 kommuner. Ved utgangen av året var det 90 aktive stipender fordelt på 56 kommuner. Videre er det tildelt midler til universitets- og høyskolesektoren for å sikre at det finnes relevante videreutdanninger i faget. Det ble tildelt tilskudd til fire videreutdanningstilbud av 30 studiepoeng. Tilbakemeldinger fra voksenopplæringsfeltet er at dette er et viktig tilbud for å øke kompetansen.

For å sikre kvalitet i opplæringen er det også tildelt midler til etterutdanning av lærere. Midlene ble tildelt via fylkesmannen, og nytt i 2019 var at fylkesmannen i samarbeid med opplæringsstedene i fylket og lokalt UH (universitet eller høyskoler) selv skulle fordele midlene etter dokumenterte utfordringer på områder definert av Kompetanse Norge.

I tillegg ble det også gjennomført etterutdanning av tospråklige lærere i samfunnskunnskap.

Utvikle, vedlikeholde og informere om prøver i norsk og samfunnskunnskap

Samfunnskunnskapsprøven var pr. utgangen av 2019 tilgjengelig på 28 skriftspråk, sammenlignet med 30 skriftspråk i 2018. Dette er likevel ikke en reell reduksjon av antallet tilgjengelige språk, siden prøvesettene på språkene bosnisk, serbisk og kroatisk

ble slått sammen i mars 2019. I tillegg er det lest inn lydfiler til 12 av språkene. I september 2019 ble det publisert 4 nye prøvesett på 28 språk. Det er også lest inn lydfiler til 12 av språkene.

I 2019 var det 14 348 kandidater som avla til sammen 16 032 samfunnskunnskapsprøver. Andelen kandidater som besto prøven, er 84 prosent. 65,7 prosent av prøvene er avlagt på norsk (bokmål eller nynorsk). Dette er en økning på 9,3 prosentpoeng sammenlignet med 2018. Økningen i antallet gjennomføringer på norsk har trolig sammenheng med kravet om bestått prøve i samfunnskunnskap på norsk ved søknad om statsborgerskap som ble innført 1. januar 2017.

Statsborgerprøven er kun tilgjengelig på norsk (bokmål og nynorsk), og det er lest inn lydfiler til begge målformene. Det var 6244 kandidater som avla 7346 Statsborgerprøver i 2019. Andel kandidater som besto prøven, var 81 prosent (mot 80 prosent i 2018). I løpet av 2019 har det blitt pilotert nye oppgaver til Statsborgerprøven.

Samfunnskunnskap.no utgjør i dag det primære læringsmaterialet til 50 timer samfunnskunnskap, samt pensumet til samfunnskunnskapsprøven og Statsborgerprøven. Nettressursen er tilgjengelig på 24 skriftspråk. Prøvene har en sentral rolle for kandidater som skal oppfylle kriterier for permanent opphold og statsborgerskap, og flere tar prøvene uten direkte kobling til samfunnskunnskapsopplæringen i Introduksjonsprogrammet. For å sikre kandidatene gode øvingsmuligheter til samfunnskunnskapsprøven og Statsborgerprøven ble det i 2019 påbegynt et arbeid med tanke på videreutvikling og forbedring av læringsressursen. Arbeidet vil også gi både lærere og deltakere i opplæring et bedre verktøy, og fortsetter i 2020.

I tillegg til norskprøvene på nivå A1 til B2 som har fire avviklinger årlig, blir det nå utviklet en prøve på et høyere nivå, C1, som vil være klar for lansering i løpet av våren 2020. Prøven vil ivareta kandidater på høyere akademisk nivå i norsk som har behov for å dokumentere sine ferdigheter. Det har vært kontakt med prøvesteder for å drøfte avviklingen av prøven, både gjennom en ressursgruppe som har fulgt utviklingen av prøven og gjennom møter med prøvestedene.

Kompetanse Norge har i 2019 fortsatt å prioritere kontinuerlig informasjonsformidling om prøver i norsk og samfunnskunnskap, både til prøvestedene og til kandidatene. Dette gjøres i hovedsak via våre nettsider, samt epost og telefon.

Sikre et godt digitalt prøvesystem og å legge til rette for gjennomføring av prøvene

Etableringsprosjektet ble etablert mellom ekstern leverandør og Kompetanse Norge ved kontraktsignering 31. januar 2017. Formålet var å sikre optimalisering og implementering av funksjoner for kjøp, drift og vedlikehold av prøveplattformen for prøver i norsk og samfunnskunnskap for innvandrere. Sluttidspunktet for godkjenning av prosjektet var i utgangspunktet fastsatt til 19. mars 2018. Prosjektet ble likevel ikke formelt og endelig sluttført før i 2019. Etter den endelige leveransen driftes det digitale systemet i henhold til gjeldende avtale med ekstern leverandør, samtidig som enkelte endringsbehov er under løpende utvikling.

I 2019 har Kompetanse Norge for første gang lagt til rette for fire prøvegjenntømføringer i tråd med departementets føringer. Et økt antall prøvegjenntømføringer har ført til at kandidater har fått et økt tilbud om prøver i løpet av året, selv om mange prøvesteder, særlig i mindre kommuner, ikke avviklet prøver i alle de fire periodene som vi la til rette for. For noen kandidater fører dette til at tilbudet om fire årlige prøvegjenntømføringer ikke er reelt i den kommunen de er bosatt i.

Tidligere år har de store prøvestedene i Oslo hatt utfordringer med høy pågang av kandidater som ønsker å avlegge prøve. Slike utfordringer har ikke vært tema i 2019.

Prøvegjenntømføringene gjennom året ble avviklet tilnærmet feilfritt og anses dermed som vellykkede. Det omfattende optimaliseringsarbeidet som ble satt i gang i 2018 for å sikre stabile prøvegjenntømføringer, i tillegg til systematisk og godt samarbeid med prøvestedene, er en viktig årsak.

I forbindelse med region- og kommunereformen har prøvesystemet og påmeldingsportalen for privatister har blitt oppdatert for å imøtekomme de geografiske endringene.

Videre har Kompetanse Norge i 2019 jobbet med å tilgjengeliggjøre prøveresultatene overfor andre offentlige aktører ved blant annet å jobbe fram en integrasjon mellom prøvesystemet og UDI sine saksbehandlingssystemer. Det forventes å ferdigstille det arbeidet i løpet av 2020. I tillegg har det blitt åpnet opp for at høyere utdanningsinstitusjoner i tillegg til Samordna opptak skal kunne verifisere prøvebevis digitalt. Hittil er det bare Handelshøyskolen BI som har benyttet seg av denne løsningen. Kompetanse Norge skal fortsette integrasjonsarbeidet i 2020, med sikte på å bedre kvaliteten på dataene som blir registrert inn i prøvesystemet, og gjøre prøvesystemet mer brukervennlig og effektivt. Bedre kvalitet på dataene som blir registrert inn, vil bidra til å sikre et bedre datagrunnlag for prøvene i norsk og samfunnskunnskap.

Utprøving av karriereveiledning i mottak

I 2019 har Kompetanse Norge videreført karriereveiledning for beboere ved fire integreringsmottak og ett ordinært asylmottak. Karrieresentrene har gjennomført til sammen 611 individuelle karriereveiledninger, 140 gruppeveiledninger, 13 informasjonsmøter i 2019. I tillegg har karrieresentrene bidratt i en rekke andre aktiviteter som for eksempel språkkafe, bosettingssamtaler og administrering av realkompetansevurdering. Karriereveilederne har spilt en sentral rolle i utprøving av realkompetansevurdering på annet språk enn norsk og samisk for beboere på mottak i Erasmus+- prosjektet Viska. Karriereveiledere informerer og veileder om realkompetansevurdering, og foreslår kandidater som kan være aktuelle for utprøvingen. Dette har medført tettere samarbeid mellom karrieresentrene og videregående opplæring for voksne i fylket, og at beboerne kan komme raskere i gang med kvalifisering.

Rambølls evaluering av forsøkene med integreringsmottak trekker fram karriereveiledning som et viktig element i fulltidsprogrammet ved integreringsmottakene, og anbefaler at det bygges videre på dette tiltaket. Ifølge Rambøll medfører yrkes- og karriereveiledning at beboerne i mottak er mer

bosettingsklare, kommer raskere i gang med godkjenning av utdanning og med yrkes- og utdanningsrettede aktiviteter i introduksjonsprogrammet.

I Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes integreringsarbeid blir også kompetansekartlegging, karriereveiledning og integreringsmottak trukket fram som tiltak som fungerer godt. Ifølge Riksrevisjonen bidrar tidlig kompetansekartlegging og karriereveiledning til at kommunene får bedre informasjon enn tidligere, og til at deltakerne kommer raskere i gang med kvalifiseringsløpet sitt.

Kompetanse Norge har i 2019 videreført utprøvingen med karriereveiledning til nye målgrupper: overføringsflyktninger og familiegjenforente med flyktninger. Dette er flyktninger som ikke er innom et asylmottak, men blir direkte bosatt i en kommune. Karrieresentere i Østfold, Troms, Hedmark og Akershus har fått tilskudd for å prøve ut karriereveiledning for nyankomne flyktninger i totalt 13 kommuner. Ifølge rapportering fra karrieresentrene er det gjennomført til sammen 140 individuelle karriereveiledninger, 51 gruppeveiledninger, 6 informasjonsmøter og 17 andre aktiviteter for denne målgruppen i 2019.

Karrieresentrene rapporterer hovedsakelig om positive erfaringer med utprøvingene. For eksempel rapporterer Karriere Troms om at karriereveiledningsøvelsene «Klart jeg kan» fungerer svært godt for flyktninger med lite eller ingen utdanning og lite jobberfaring. I tillegg har karrieresentrene gjennomført en rekke andre aktiviteter, som for eksempel å utarbeide brosjyrer til deltakerne på forskjellige språk og arrangere lokale fagsamlinger og samarbeidsmøter for aktører på integreringsfeltet i regionen.

3.5 Oppdrag fra KMD på Digidel

Kompetanse Norge forvalter de opplæringsressursene som er blitt utviklet i forbindelse med gjennomføringen av Nasjonalt program for digital deltakelse (Digidel 2017). Dette gjør vi på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD).

Kompetanse Norge foretok i 2019 fire tekniske og innholdsmessige oppdateringer før overgang til ny teknisk skyløsning i henhold til statlige anbefalinger. Tilgjengelig statistikk viser at det i gjennomsnitt er mellom 3500 og 5000 kurs- og opplæringstilbydere som bruker Digidel.no. hver måned. Tilbakemeldingene har vært svært positive, og redaksjonsgruppen er entydige på at kursmodulene må opprettholdes og videreutvikles slik at framtidige kurs- og opplæringsansvarlige sikres like gode kursmoduler med hensyn til kvalitet og tilgjengelighet.

Redaksjonsgruppen har fått nye medlemmer, og representerer et bredt spekter av brukergrupper. Medlemmene i redaksjonsgruppen er geografisk spredt, og inkluderer biblioteksektoren nasjonalt, fylkes- og kommunalt nivå, seniorgruppene, KS, offentlige etater og opplæringssektoren. Redaksjonsgruppen har løpende kontakt via digitale plattformer og fysiske møter, i tillegg til fagmøter med Digihjelpen-redaksjonen og KMD. Vi har også inngått et samarbeid med NRK, og hatt møter med deres brukerråd.

Kompetanse Norge har også samarbeidet med KS om å arrangere samlinger for de kommunene som skal starte et opplæringstilbud i grunnleggende digitale ferdigheter for sine innbyggere. Over 100 personer har deltatt på disse samlingene.

Det er utviklet nye ressurser som er gjort tilgjengelige via Digidel.no: Kartleggingsverktøy for grunnleggende digitale ferdigheter, pedagogisk veiledningshefte, sikkerhetskurs fra Norsis i bruk av digitale verktøy og tjenester, samt DataDetoxKit: personvern, overvåkning og elektroniske spor, i tillegg til oversettelse av åtte av læringsmodulene til seks forskjellige språk (engelsk, polsk, tigrinja, urdu, arabisk og somali). De oversatte ressursene vil også være nyttige for voksenopplæringen. Nye ressurser er promotert via Kompetanse Norges forskjellige Facebook-grupper og via KS sine nettsider, i tillegg til på samlinger og kurs.

Kompetanse Norge har holdt seks kurs fordelt på hele landet for ansatte som skal fungere som veiledere i grunnleggende digitale ferdigheter. Det har vært mellom 20 og 40 deltakere på hvert kurs, tilknyttet bibliotek, NAV, servicetorg, frivillig sektor og andre som driver opplæring i digitale ferdigheter. Kompetanse Norge har også deltatt i referansegrupper for å styrke kunnskapen om opplæring i grunnleggende digitale ferdigheter for grupper med spesielle behov.

Planene for videreutvikling av ressurser for veiledere som skal drive opplæring i grunnleggende digitale ferdigheter, inkluderer blant annet sikker bruk av banktjenester, kartleggingsressurser, veiledningsressurser, kildekritikk, nettvett, personvern, nettikette, sikker innlogging, bruk av smarttelefon på en sikker måte, bruk av strømmetjenester og forklaringer som kan gi økt forståelse for hva den nye digitale verden vil si for alle.

Flere undersøkelser, blant annet Kompetanse Norges rapport Kompass fra 2018⁴, viser at til tross for at Norge er et av verdens mest digitaliserte samfunn, har en stor del av befolkningen for svake grunnleggende digitale ferdigheter til å delta i et stadig mer digitalisert samfunn. I tillegg viser en rapport utført av NorgesBarometeret på oppdrag fra Seniornett at det er et stort behov for kursinnhold for at kommunene skal kunne oppfylle sitt ansvar om å sørge for innbyggernes grunnleggende digitale ferdigheter. Digidel.no søker å dekke dette behovet, og samarbeidet mellom Digidel og Digihjelpen bidrar til å oppfylle regjeringens ønske om at så mange som mulig skal ta i bruk digitale verktøy og tjenester i alle deler av samfunnet.

Tildelingen fra KMD dekker ett årsverk hos Kompetanse Norge, som blir brukt til videreutvikling av Digidel.no i samarbeid med andre aktører og til kursvirksomhet. Resten av tildelingen er i 2019 brukt til drift og utvikling av ny nettside, kurs og seminarer, samt oversettelser av kursmoduler. Et eget regnskap for bruk av tildelingen blir sendt separat.

3.6 Oppdragsoversikt

Kompetanse Norge har i 2019 mottatt oppdrag fra Kunnskapsdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Oppdragsoversikten viser omfang og tema, og vår vurdering av om de er utført. Et utdrag av oppdragene er omtalt under hvert mål. Oppdraget fra KMD er omtalt under punkt 3.5.

⁴ Kompass 2018: Digitalisering – hvilken kompetanse trenger vi?

Tabell 5. Oversikt over oppdrag

Oppdrag gitt i tildelingsbrev	Utført (ja/nei)
1.1 Bidra i ulike utviklingsarbeid som følger av regionreformen og inkluderingsdugnaden.	Ja
1.2 Bidra til formidling og bruk av Kompetansebehovsutvalgets (KBU) og Etter- og videreutdanningsutvalgets arbeid og resultater.	Ja
1.3 Sammenfatte rapporteringer om status i oppfølging av Nasjonal kompetansepolitisk strategi fra medlemmene i Kompetansepolitisk råd.	Ja
1.4 Kompetanse Norge skal sammen med Direktoratet for internasjonalsisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku) sørge for god overføring av sekretariatsoppgaver for Nasjonalt fagskoleråd.	Ja
2.1 Tidlig i 2019 komme med forslag til plan og reviderte kriterier for midler til utvikling av fleksible videreutdanningstilbud i digital kompetanse basert på erfaringene med tildelingene i 2018. Oppdraget skal for øvrig gjennomføres i henhold til føringene i tillegg til tildelingsbrev 4/18.	Ja
2.2 Gi tilskudd til utviklingen av treparts bransjeprogrammer innenfor industri- og bygg, helse- og omsorg, og igangsette evaluering av disse. Dette innebærer også å gjøre en vurdering av de partssammensatte arbeidsgruppene forslag til programmer.	Ja
2.3 Behovsanalyse for nettsted for etter- og videreutdanning, jf. kommende mandat for arbeidet. Mandat ble gitt i tillegg til tildelingsbrev 1/19.	Ja
2.4 Følge opp utredningen av studieforbundsordningen, jf. Meld. St.6 (2018-2019) <i>Oppgaver til nye regioner</i> .	Ja
2.5 Utvide og forlenge forsøket med utprøving av moduliserede læreplaner til 2023, når det gjelder antall kommuner, deltakere og pedagogisk veiledning i forsøkene. Kompetanse Norge skal også ha et overordnet ansvar for å utvikle kombinasjonsforsøk mellom moduler i forberedende voksenopplæring og lærefag.	Ja
2.6 Utdanningsdirektoratet og Kompetanse Norge skal sammen med Arbeids- og velferdsdirektoratet og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet legge til rette for økt deltakelse i modulforsøkene på grunnskolenivå og videregående nivå. Kompetanse Norge skal ta ansvar for å koordinere arbeidet. Forsøkene skal gi et samordnet tilbud på tvers av sektorene ved at modulene skal kunne benyttes av deltakere i voksenopplæringen, i ordningene under introduksjonsloven og av deltakere i opplæringstiltak i regi av Arbeids- og velferdsetaten. En samordning av opplæringstilbud for voksne skal hindre parallelle og/eller overlappende tilbud og sørge for fleksibel opplæring tilrettelagt for voksne i ulike livssituasjoner.	Ja
3.1 Kompetanse Norge skal fortsette å bygge opp et kraftsentrum for karriereveiledning i Tromsø.	Ja
4.1 Helhetlig gjennomgang av introduksjonsloven: a. Endre læreplanen som oppfølging av beslutningen om å gå fra antall gjennomførte timer til oppnådd kompetanse i norsk og samfunnskunnskap (jf. tillegg 02/18, oppdrag 09 for 2018), og som følge av utviklingen av standardiserte elementer. Presisering av oppdraget ble gitt i tillegg til tildelingsbrev 6/19. b. Utprøving av kompetansekartlegging og karriereveiledning for overføringsflyktninger og familiegjenforente: Iverksette utprøving av kompetansekartlegging og karriereveiledning for de nye målgruppene innenfor foreslått budsjett for 2019. Kompetanse	Arbeidet blir gjennomført etter planen gitt i tillegg til tildelingsbrev 6/19. Ja

<p>Norge har ansvaret for utprøving og videreutvikling av karriereveiledning. Utprøvingen må samordnes med IMDi, som har ansvaret for utprøving av kompetansekartlegging, og sees i sammenheng med utprøvingene av realkompetanse i VISKA.</p> <p>c. Følge opp oppdrag fra 2017 om å sikre kvalitet og kapasitet i prøveavviklingen (prøvestedsordningen i kommunene). I lys av regionreformen skal Kompetanse Norge gjennomføre en ny vurdering av anbefalingene fra 2017.</p> <p>d. Utarbeide forslag til hvordan tematikken negativ sosial kontroll mv., vold i nære relasjoner, helsekonsekvenser av søskenbarnekteskap m.v. kan tas inn i de standardiserte elementene. IMDi skal ha ansvar for oppdraget, og Kompetanse Norge skal bidra med leveranser.</p>	<p>Ja</p> <p>Ja</p>
<p>4.2 Utrede behovet for å utvikle norskprøven til mellomnivåer (f.eks. A2+, B1+) slik at det kan gis en enda mer differensiert vurdering av språkferdigheter enn i dag. Økonomiske og administrative konsekvenser av en ev. utvikling må også inngå i utredningen.</p>	<p>Ja. Rapport overlevert 7.11.2019. Utfyllende vurdering levert 27.1.2020.</p>
<p>4.3 Utrede om norskopplæring for personer med høyere utdanning (spor 3) bør/kan tilbys ved universiteter og høyskoler, slik at målgruppen kan få et norskopplæringstilbud tilpasset deres bakgrunn og ambisjoner. Praktiske og testfaglige konsekvenser skal utredes. Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser må også utredes.</p>	<p>Ja</p>
<p>4.4 Kompetanse Norge skal delta i og bidra til samarbeidet på direktoratsnivå om oppfølging av Opptrappingsplan mot vold og overgrep. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet koordinerer samarbeidet. I 2019 skal arbeidet med en nasjonal kompetansestrategi mot vold og overgrep særlig prioriteres.</p>	<p>Ja</p>
<p>4.5 Kompetanse Norge og Udir skal i 2019 gjennomføre en utredning med sikte på å ta i bruk Udirs søknads- og oppfølgingssystem (SOPP) til Kompetanse Norges forvaltning av stipendordningen for lærere som underviser i norsk etter introduksjonsloven.</p>	<p>Ja</p>
<p>Oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Vedlikehold og videreutvikling av Digidel-ressursene 	<p>Ja</p>
<p>Tilleggsoppdrag</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikling av tilskuddsordningen for studieforbund. Oppdraget ble gitt i tillegg til tildelingsbrev 3/19. 	<p>Ja</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Videre utredning av anbefalinger i NOU 2018:13 Voksne i grunnskole- og videregående opplæring, finansiering av livsopphold (Livsoppholdutvalget). Oppdraget ble gitt i tillegg til tildelingsbrev 4/19. 	<p>Ja</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Nye tildelinger og oppdrag om fleksible videreutdanningstilbud. Oppdraget ble gitt i tillegg til tildelingsbrev 5/19. 	<p>Ja</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide rutiner for informasjon og varsling mellom offentlige etater i saker om negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Oppdraget ble gitt i tillegg til tildelingsbrev 6/19. 	<p>Nei. Frist på oppdraget er 1.3.2020.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide retningslinjer om gradert karantene for kandidater ved overtredelser som fusk, forsøk på fusk eller der en prøve gjøres ugyldig. Oppdraget ble gitt i tillegg til tildelingsbrev 6/19. 	<p>Nei. Frist for oppdraget er 1.7.2020.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Mulig samordning i felles løsning for administrasjon og gjennomføring av prøver. Oppdraget ble gitt i oppdragsbrev 6/19. 	<p>Ja</p>

3.7 Tilskuddsordninger og tilskudd forvaltet av Kompetanse Norge

Kompetanse Norge forvalter seks ulike tilskuddsordninger, og flere enkelttilskudd. De største tilskuddsordningene som blir målt i kroner, gjelder studieforbundene, opplæring i grunnleggende ferdigheter gjennom Kompetansepluss og fredssentrene. I 2019 utbetalte Kompetanse Norge i underkant av 533 mill. kroner i tilskuddsmidler på post 60–76. I tillegg utbetalte vi tilskuddsmidler på post 21.

Tabell 6. Tilskuddsordninger og tilskudd forvaltet av Kompetanse Norge i 2019 på post 21 og 60–76

Kapittel og post	Navn	Tildeling i 2019	Vedtak i 2019	Utbetalt i 2019
Kap. 254 post 70	Tilskudd til studieforbund	214 524 000	214 524 000	214 524 000
Kap. 254 post 73	Tilskudd til VO-organisasjoner	13 864 000	13 864 000	13 864 000
Kap. 255 post 70	HL-senteret	37 308 000	37 308 000	37 308 000
Kap. 255 post 71	Falstadsenteret	23 196 000	23 196 000	23 196 000
Kap. 255 post 72	Stiftelsen Arkivet	15 834 000	15 834 000	15 834 000
Kap. 255 post 73	Nansen fredssenter	6 562 000	6 562 000	6 562 000
Kap. 255 post 74	Narviksenteret	8 539 000	8 539 000	8 539 000
Kap. 255 post 76	Raftostiftelsen	5 418 000	5 418 000	5 418 000
Kap. 257 post 70	Kompetansepluss arbeid	141 700 000	155 138 760	145 533 061
Kap. 257 post 70	Kompetansepluss frivillighet	10 000 000	11 208 000	13 416 750
Kap. 257 post 70	Kompetansepluss prøveordning med fagopplæring	20 000 000	16 250 000	11 128 000
Kap. 258 post 21	Kompetanseutvikling for voksenalere	4 200 000	5 109 446	5 109 446**
Kap. 292 Post 21	Kompetanseutvikling for voksenalere	6 565 034	7 406 776	7 406 776**
Kap. 258 post 21	Master i karriereveiledning	1 000 000	-	1 000 000
Kap. 258 post 21	Tilskudd til styrket kompetanseutvikling i arbeidslivet	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Kap. 258 post 21	Utvikling av fleksible videreutdanningstilbud	59 530 000*	55 000 000	32 500 000
Kap. 258 post 21	Bransjeprogram	27 400 000*	24 616 500	12 632 850
Kap. 258 post 21	Universell utforming av digitale læremiddel for voksne	2 000 000	1 022 000	2 399 210***
Kap. 258 post 21	Espelands fangeleir	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Kap. 258 post 21	Karriereveiledning i mottak	5 715 000	5 715 000	5 715 000

Kap. 258 post 21	Karriereveiledning for overføringsflyktninger og familiegjenforente med flyktninger	1 290 000	1 290 000	1 290 000
Kap. 258 post 60	Tilskudd til karriereveiledning	34 525 000	34 525 000	34 524 988
Kap. 291 post 73	Tilskudd til TV 2 skoles norskopplæring	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Kap. 292 post 21	Videreutdanning for lærere som underviser voksne innvandrere og stipendordning for lærere som underviser etter introduksjonsloven	16 000 000	15 987 190	14 908 420
Kap. 292 post 21	Tilskudd til utvikling av nettbasert videreutdanning for de som underviser voksne i grunnleggende ferdigheter	1 491 850	1 491 850	1 195 880
Kap. 292 post 21	Tilskudd til revisjon og oversettelse av læremiddel til nynorsk	1 060 000	1 060 000	848 000
Kap. 292 post 21	Tilskudd til kompetansesenter for nynorsk i norskopplæringen	100 000	100 000	100 000

Kommentarer til tabell 6:

* Beløpet er fratrukket midler til evaluering og/eller adm. Det er lagt til overførte ubrukte midler fra 2018.

**Midler som ble overført fra 2018, ble lagt til tildelingen i 2019. Fra 2020 søker vi å slå sammen midlene på disse to kapittelpostene, som handler om kompetanseutvikling for voksenlærere.

*** Overforbruket på om lag kr 400 000 er finansiert ved overføring av ubrukte midler fra 2018 til 2019, og skyldes at Kompetanse Norge i 2019 hadde forpliktelser knyttet til vedtak om tilskudd fra 2018 og 2019, til sammen kr 1 377 210. I 2019 fattet vi vedtak på kr 1 022 000.

4. Styring og kontroll i virksomheten

Overordnet vurdering av opplegget for styring og kontroll

Kompetanse Norges internkontrollsystem består av systemer for mål- og resultatstyring, økonomistyring, anskaffelser, informasjonssikkerhet, HMS med mer. Vi vurderer at systemet legger til rette for at vi når fastsatte mål, bruker ressursene våre effektivt og at vi overholder lover og regler. Som en konsekvens av vekst i både oppgaver og antall ansatte har vi som et risikoreduserende tiltak likevel iverksatt flere grep for å forbedre internkontrollen vår. Viktige milepæler for dette arbeidet framover inkluderer et oppdatert hierarki med retningslinjer og rutiner for hele virksomheten og bedre digitale systemer som kan understøtte god internkontroll. Gjennom etableringen av intern byråkratskole i 2019, har hele organisasjonen fått kompetanseheving i regelverk og forvaltningsskikk. En evaluering viser at ansatte opplever utbytte av opplæringen.

Vi vurderer at regnskapsinformasjonen vår er relevant og pålitelig. Vi har tidligere ikke fått merknader fra Riksrevisjonen. Revisjonen for 2019 vil ikke være klar før årsrapporten blir ferdigstilt. Vi vurderer at vi har behov for bedre informasjon om måloppnåelsen vår, og har satt i gang et arbeid for å skaffe bedre data om bruker- og samfunnseffektene av vårt arbeid.

Risikostyring

Kompetanse Norges system for risikostyring er basert på COSO-rammeverket⁵. Risikovurderinger og tiltak for å følge opp identifisert risiko blir gjennomført både på strategisk og operativt nivå i virksomheten. Vurdering av risiko er både knyttet til måloppnåelse og sikkerhet og beredskap. Som en del av arbeidet med å forbedre Kompetanse Norges internkontrollsystem blir risikostyringssystemet gjennomgått og oppdatert, med mål om å gjøre det mer helhetlig og systematisert.

Tilsyn

Kompetanse Norge fører tilsyn med fem av de tilskuddsordningene som vi forvalter. I tillegg fører vi tilsyn med godkjenningsordningen for private tilbydere av opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Tilsynsrapportene blir lagt på kompetansenorge.no.

I 2019 har vi gjennomført totalt seks tilsyn, to med godkjente studieforbund og fire tilsyn med åtte prosjekter i Kompetansepluss arbeid og Kompetansepluss frivillighet. Alle seks tilsyn var stedlige. Kompetanse Norge har første halvår 2019 også fulgt opp enkelte tidligere tilsyn og en klage på tilsyn gjennomført høsten 2018.

Fire tilsyn fra 2019 er fortsatt pågående, blant annet på grunn av sakenes kompleksitet, behov for mer dokumentasjon og mer tid til vurdering av funn.

Som meldt i halvårsrapporten, har det vært lavere tilsynsaktivitet i 2019 sammenlignet med 2017 og 2018. Det er flere grunner til dette, først og fremst på grunn av prioritering av oppgavegjennomgang og flere store nye oppdrag, samt begrenset tilgang

⁵ Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission

på ressurser med kompetanse på tilsynsarbeid. Høsten 2019 ble det rekruttert tre nye medarbeidere. I 2020 vil aktiviteten igjen øke. Det er planlagt ti tilsyn for 2020, noen med til dels komplekse saksforhold.

Digitalisering

I virksomhetens digitaliseringsstrategi (2018–2020) har vi prioritert følgende tre målområder: effektivisering av arbeidsprosesser og digital samhandling, kompetanseheving og utvikling av digitale tjenester med bruker i sentrum.

For å skaffe oss et bilde av vår digitale modenhet har vi i 2019 gjennomført en intern kartlegging etter modell fra tidligere Difi. Kartleggingen viste at vi ligger omtrent midt på modenhetsskalaen, og er det Difi betegner som «i bevegelse». Vi må gjennomføre et vesentlig løft for å bli mer digitalt modne og nærme oss det Difi definerer som «brukerdrevet» og «transformert». Vi har satt i gang konkrete tiltak, som blant annet bedret intern samhandling, modernisering av arkivsystemet, etablering av nytt tilskuddsystem, kompetanseheving, prosessforbedringer, bedre internkontroll og nasjonale tjenester som ivaretar brukerbehovene på en bedre måte.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Sikkerhet og beredskap

Kompetanse Norge har jobbet systematisk med tiltakene som ble besluttet på grunnlag av risiko- og sårbarhetsanalysen i 2019. Etter ledelsens gjennomgang av sikkerhetsarbeidet i Kompetanse Norge vil risiko- og sårbarhetsanalysen bli revidert.

For å forbedre vår kriseberedskap ved våre kontorer i Bergen og Tromsø har vi utarbeidet en ny sentral kriseberedskapsplan for hele Kompetanse Norge og en ny lokal plan for ledelsen i Bergen og Tromsø. Den lokale planen er gjennomgått med ansatte både i Tromsø og Bergen. Planene ble lagt til grunn for kriseøvelsen i 2019.

Kompetanse Norge gjennomførte sin årlige kriseøvelse i januar 2019. Øvelsen var en skrivebordøvelse, der kriseledelsen, resepsjonspersonale og lokal kriseledelse i Tromsø deltok med bistand fra Sikkerhetsledelse AS. Evalueringen viser at vi har god kriseforståelse og god evne til å løse en krisesituasjon i organisasjonen. Vi har gjennomført et kurs med etterfølgende mini-kriseøvelse for alle avdelings- og seksjonsledere, for å øke kunnskap og forståelse for beredskap og krisehåndtering. I tillegg til den årlige kriseøvelsen har Kompetanse Norge gjennomført en krisekommunikasjonsøvelse i 2019.

Det er innført rutine for å logge uønskede digitale hendelser. Vi er i gang med å samle logger for sikkerhetsarbeidet for å kunne se hendelsene i sammenheng.

Etterlevelse av personvernlovgivningen

Fra april 2019 har Kompetanse Norge satt ut rollen som personvernombud. Det er gjennomført opplæring i personvern og personvernregelverket (GDPR) i alle avdelinger. Vi har innført rutiner for å håndtere henvendelser om personvern, med særlig vekt på prøvesystemet (PAD). Det pågår et arbeid med å forbedre gjeldende protokoll for behandlingsaktiviteter som er hjemlet i artikkel 30 i personopplysningsloven.

Årets fellesføring: Inkluderingsdugnad

Kompetanse Norge har hatt få søkere som har oppgitt å ha nedsatt funksjonsevne eller å ha stått utenfor arbeid og utdanning i lengre perioder. Kompetanse Norge har ikke oppfylt målet i regjeringens inkluderingsdugnad om at minst fem prosent av de nyansatte skal være personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en. For å arbeide med å nå målet har Kompetanse Norge blant annet inngått samarbeidsavtale med Nav St. Hanshaugen om bistand i rekrutteringsarbeidet. Vi har også vurdert muligheten for å delta i Traineeprogrammet i staten. Kompetanse Norge hadde ingen ledige aktuelle stillinger på tidspunktet for utlysning av Traineeprogrammet i staten for 2019, men vil fortløpende følge med på muligheter for å delta i programmet.

Kompetanse Norge arbeider systematisk for å realisere regjeringens inkluderingsdugnad, og utvikler rutiner og arbeidsformer i personalarbeidet med sikte på å nå målene for dugnaden. Kompetanse Norge ønsker at vår arbeidsstyrke i størst mulig grad skal speile mangfoldet i samfunnet. Det er derfor et personalpolitisk mål for Kompetanse Norge å få en balansert sammensetning av ansatte på tvers av alder og kjønn, og å rekruttere personer med innvandrerbakgrunn, nedsatt funksjonsevne og personer som har stått utenfor arbeid og utdanning i en lengre periode. Dette er vektlagt i alle våre stillingsutlysninger. Vår leverandør av rekrutteringsverktøy har også lagt til rette for avkrysning vedrørende dette i søknadsprosessen. Alle ledere er informert om inkluderingsdugnaden i forbindelse med rekruttering.

Årets fellesføring: Motvirke arbeidslivskriminalitet

Kompetanse Norge sikrer at leverandører følger lovverket for arbeidsmiljø mv. innenfor sitt område ved å kontraktsfeste forpliktelsen. Leverandørene følges opp gjennom møter. Det har også vært gjennomført hendelsesbasert kontraktsoppfølging i 2019 for å sikre at ansattes lønns- og arbeidsvilkår er ivaretatt.

Kompetanse Norge benytter statens fellesavtaler så langt det er mulig. Statens innkjøpssenter følger som avtaleeier opp lønns- og arbeidsvilkår i de enkelte kontraktene, mens Kompetanse Norge er kjent med og følger innkjøpssenterets rutine ved oppfølging av avrop.

Samlokalisering av tre direktorater i Tromsø

Kompetanse Norge overtok i 2019 prosjektledelsen for å samle Tromsøkontorene til Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning, Utdanningsdirektoratet og Kompetanse Norge i felles lokaler. Målet med samlokaliseringen er å legge til rette for et godt læringsmiljø, kunnskapsoverføring og samhandling mellom de tre direktoratene. Samlokaliseringen skal etter planen skje i juni 2020.

Prosjektet har i 2019 arbeidet med funksjonelle løsninger for det tekniske, møblering og innplassering i felles lokaler. Prosjektet har vektlagt å bygge felles kultur mellom direktoratene.

Likestilling

Kvinneandelen i Kompetanse Norge er på 76,1 prosent i 2019, mot 72,7 prosent året før. Kompetanse Norge har gjennom flere år vært opptatt av å rekruttere flere menn for å få en jevnere kjønnsfordeling. Vi har samtidig erfart at det har vært en stor overvekt av kvinnelige søkere, og at kvinnelige søkere ofte har vært best kvalifisert.

Tabell 7. Antall ansatte totalt, kvinner og menn, samt kjønnsandel i Kompetanse Norge, 2019

	Antall ansatte	Antall kvinner	Andel kvinner i prosent	Antall menn	Andel menn i prosent
Lederstillinger	19	10	52,6	9	47,4
Seniorrådgivere	97	82	84,5	15	15,5
Rådgivere	31	22	80,0	9	20,0
Konsulenter	11	7	63,6	4	36,4
Lærling	1,3	0,0	0,0	1,3	100,00
Total	159,3	121,0	76,1	38,3	23,9

Tabell 8. Gjennomsnittlig månedlig bruttolønn fordelt på kvinner og menn, 2019

	Årslønn i NOK	Månedslønn i NOK
Alle ansatte	636 567	52 028
Kvinner	635 206	51 605
Menn	640 903	53 376

Arbeidsmiljø

Det fysiske arbeidsmiljøet er godt. Medarbeiderundersøkelsen høsten 2019 viste at vi på alle hovedområdene i undersøkelsen lå på eller over snittet sammenlignet med andre statlige virksomheter som har benyttet den samme undersøkelsen. Vi har gjennomført vernerunde sommeren/høsten 2019, og fulgt opp de forholdene som kom fram knyttet til det fysiske arbeidsmiljøet.

Vi har arrangert aktiviteter med vekt på sosialt samhold og kulturbygging i 2019. For å forebygge muskel- og skjelettplager tilbyr vi ergonomisk arbeidsplassvurdering utført av bedriftshelsetjenesten og ukentlige energipauser med fysiske øvelser.

Sykefravær og nærværarbeid

Sykefraværet har økt fra 3,6 prosent i 2018 til 5,4 prosent i 2019, en endring på 1,8 prosentpoeng. Kompetanse Norge ønsker å ha et så lavt sykefravær som mulig. Vi samarbeider tett med bedriftshelsetjenesten og vernetjenesten om tiltak knyttet til sykefraværsoppfølging og nærværarbeid. Vi legger opp til å ha en tett dialog mellom leder og den sykemeldte i hele sykemeldingsperioden. Igangsetting av tiltak blir vurdert fortløpende. Vi tilbyr influensavaksine til alle ansatte.

5. Vurdering av framtidsutsikter

Kompetansepolicyen er et felt i rivende utvikling og vekst. Raske teknologiske endringer, det grønne skiftet og demografiske endringer påvirker og utfordrer kompetansepolicyen. Skal vi lykkes med å håndtere utviklingen på en god måte, må minst to ting på plass: bedre samordning og samarbeid mellom sektorer og forvaltningsnivåer, og mer fleksibelt og tilgjengelig kompetanseheving for befolkningen.

Kompetansereformen, integreringsstrategien og inkluderingsdugnaden inneholder alle kompetansetiltak, noe som viser med tydelighet at kompetansepolicy er høyt på den politiske agendaen. Den kommende stortingsmeldingen om kompetansereformen Lære hele livet og Perspektivmeldingen vil understreke at det er viktig å satse på kompetanse framover for å møte samfunnsutviklingen⁶.

Nasjonal kompetansepolicy (2017–2021) gir retning til kompetansepolicyen. Gjennom trepartssamarbeidet og Kompetansepolicyråd har kompetansepolicyen fått en bred forankring inn mot arbeidslivet. Kompetanse Norge har forventninger til at arbeidet med å realisere målene i strategien fortsetter selv om strategiperioden utløper.

Det skjer mye politikktutvikling innenfor kompetanse- og integreringsfeltet. Kompetanse Norge ser behov for å styrke kunnskapsgrunnlaget om hva som virker, og hva som virker sammen. For å utvikle og tilby livslang læring med høy kvalitet som er tilpasset behovene i arbeidslivet og hos den enkelte, er det viktig å dokumentere effekter og evaluere tiltakene som blir iverksatt. Vi vet for eksempel ikke nok om deltakelse og effekter av etter- og videreutdanning. Et mer dekkende kunnskapsgrunnlag krever samordnet innsats fra mange aktører både innenfor og utenfor kunnskapssektoren. Videreføringen av Kompetansebehovsutvalget er et viktig bidrag for et bedre og mer samlet kunnskapsgrunnlag.

Et tettere samarbeid mellom arbeidslivet, universitets- og høyskolesektoren og andre utdanningstilbydere er vesentlig for at kompetansehevingstilbudet skal bli mer fleksibelt og tilgjengelig for befolkningen. Det er behov for systemendringer og kulturelle endringer. I forslag til ny lov om universiteter og høyskoler er det å bidra til livslang læring og etter- og videreutdanning eksplisitt uttrykt som en av oppgavene til disse utdanningsinstitusjonene⁷. Kompetanse Norge vil være en mer aktiv pådriver overfor universitets- og høyskolesektoren i tiden framover. Det innebærer økt behov for samarbeid og koordinering med andre direktorater og aktører som har oppgaver og roller tilknyttet universitets- og høyskolesektoren, i tillegg til å være en samarbeidspartner for utdanningsinstitusjonene. En utfordring for dette arbeidet er at Kompetanse Norge har relativt få virkemidler rettet mot universitets- og høyskolesektoren.

Regionreformen skal styrke den samlede kompetansepolicyen, både nasjonalt og regionalt⁸. Fylkeskommunene får et større strategisk ansvar for den regionale

⁶ Hyperlenke: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/gode-valg-for-norge/id2673737/>

⁷ NOU 2020: 3 Ny lov om universiteter og høyskoler

⁸ Meld. St. 6 (2018-2019) Oppgaver til nye regioner

kompetansepolitikken. Fylkeskommunene skal bidra til bedre samsvar mellom etterspørsel etter arbeidskraft i arbeidslivet og den enkeltes utvikling og bruk av egen kompetanse. Fylkeskommunene får også et større ansvar for karriereveiledning, ifølge to lovforslag fra regjeringen. Det ene gjelder fylkeskommunal plikt til å tilby karriereveiledning til befolkningen og det andre gjelder fylkeskommunalt ansvar for å tilby karriereveiledning til flyktninger som er bosatt i kommunene. Kompetanse Norge vil støtte opp om den regionale kompetansepolitikken på flere måter. Vi vil bidra til å videreutvikle kunnskapsgrunnlaget om kompetansepolitikk og fylkenes arbeid, spre god praksis og være en viktig koordinator mellom nasjonalt og regionalt nivå blant annet i arbeidet med regionale kompetansepiloter.

Arbeidslivet er en sentral læringsarena. Relevant kompetanse og god helse er avgjørende for å få jobb og stå i jobb over tid. Kompetansetiltak blir i økende grad trukket fram som virkemiddel for å bidra til å kvalifisere flere til arbeidslivet og hindre frafall, slik blant annet IA-avtalen (2019–2022) illustrerer. Kompetanse Norge mener at det er viktig å se kompetansepolitikken og arbeids- og sosialpolitikkområdet enda mer i sammenheng.

Raske teknologiske endringer og målet om én digital offentlig sektor er med på å bestemme hvilke oppgaver som løses, og hvordan de kan løses. Dette gjelder både på individ- og samfunnsnivå. Det fordrer omstillingsdyktighet og digitale ferdigheter i både befolkningen og virksomheter. Digitalisering og målet om sammenhengende tjenester øker blant annet behovet for samordning i offentlig sektor. Dette gjelder også for Kompetanse Norge og arbeidet med å skape gode kompetanseløsninger for hele livsløpet. Vi ser behov for å utvikle og videreutvikle digitale og brukervennlige tjenester. Digital karriereveiledning, etter- og videreutdanningsplattform og nettstedet utdanning.no, som er flyttet fra Utdanningsdirektoratet til Kompetanse Norge, er eksempler på tjenester under utvikling og videreutvikling.

For å sikre god og samordnet oppgaveløsning i et politikkområde i vekst er det fortsatt behov for å styrke virkemiddelapparatet vårt og finne bedre løsninger for den langsiktige finansieringen. Den resterende delen av oppgavegjennomgangen mellom Utdanningsdirektoratet og Kompetanse Norge er en del av dette.

Økt oppmerksomhet om kompetansepolitikk i regjeringen og i arbeidslivet, flyttingen av ansvaret for politikkområdet til forsknings- og høyere utdanningsministeren, økte forventninger til universitetene og høgskolenes rolle i kompetansereformen og regionaliseringen av kompetansepolitikken utgjør vesentlige endringer i Kompetanse Norges rammebetingelser. Samtidig er våre oppgaver og målgrupper utvidet, og omfatter i større grad enn tidligere også ungdom og personer med høy formell kompetanse. Samlet innebærer dette et behov for en gjennomtenking og revidering av Kompetanse Norges strategi og roller. En revidering av strategien vil bli gjort i 2020, i dialog med departementet.

6. Årsregnskap

6.1 Ledelseskommentarer

Kompetanse Norge er et direktorat underlagt Kunnskapsdepartementet. Virksomheten er et statlig forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet. Kompetanse Norge skal bidra til en helhetlig utvikling av statens kompetansepolitikk. Virksomheten har kontorsteder i Oslo, Bergen og Tromsø.

Årsregnskapet utgjør del VI i årsrapporten til Kunnskapsdepartementet.

Kompetanse Norge blir revidert av Riksrevisjonen. Revisjonsberetningen kan finnes på Kompetansenorge.no når den er offentlig tilgjengelig.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra Kunnskapsdepartementet i Hovedinstruks for økonomiforvaltning. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Kompetanse Norges disponible bevilgninger, samt regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Tabell 9. Nøkkeltall 2016–2019

	2016	2017	2018	2019
Samlet tildeling i kr post 01-99. Tall i tusen	825 968	914 969	953 806	1 093 539
Samlet tildeling i kr post 60-76. Tall i tusen	658 371	685 071	687 979	678 189
Samlet tildeling i kr post 01-29. Tall i tusen	167 597	229 898	265 827	415 350
Utnyttelsesgrad post 01-29 *	93,19 %	91,89 %	87,04 %	79,48 %
Utnyttelsesgrad post 01-29 uten tilskuddsmidler **				85,41 %
Utførte årsverk	96,4	119,2	124,2	133,1
Driftsutgifter. Tall i tusen	124 487	163 510	183 426	203 906
Lønnsandel driftsutgifter	61,2 %	65,5 %	64,0 %	62,3 %

Kommentarer til tabell 9:

* Tallene for tidligere år er endret grunnet endring i formelen for beregning av utnyttelsesgraden.

** Kompetanse Norge er tildelt midler over kapittel 258 post 21 og kapittel 292 post 21, hvor omtrent 160 mill. kroner blir benyttet til tilskudd. Disse midlene påvirker utnyttelsesgraden ettersom vi ikke kan utbetale alle midler innenfor samme regnskapsår.

Virksomheten har fått flere nye oppdrag og prosjekter i 2019, og organisasjonen er i sterk vekst.

Den samlede tildelingen under post 1-29 har økt med 149,5 mill. kroner. Det har vært en sterk økning i kortsiktige tildelinger i 2019 sammenlignet med 2018. Dette gjelder spesielt tildelinger over *kapittel 258 Tiltak for livslang læring, post 21 Spesielle driftsutgifter*, som har økt med 126,7 mill. kroner. Av dette er omtrent 109 mill. kroner satt av til tilskuddsmidler.

Veksten i porteføljen har medført behov for å øke bemanningen. Antall produktive årsverk viser summen av faste og midlertidige årsverk, og har økt med 9,3. Utgifter til faste stillinger har økt med 9,3 mill. kroner. Økningen i utgifter skyldes delvis at midlertidige ansatte har fått fast stilling. Dette forklarer i hovedsak økningen i utgifter til lønn som framkommer i *note 2 Lønn*.

Det er endring av kontoplanen knyttet til kjøp av konsulenttenester, og beløpene er ikke direkte sammenlignbare mellom 2018 og 2019. Summen av konsulenttenester er økt med 12,3 mill. kroner, som kommer fram i *note 3 Andre driftsutgifter*. Omtrent 7 mill. kroner av økningen skriver seg fra videreutvikling av prøveplattformen for norsk og samfunnskunnskap og utvikling av e-læringsressurser.

Kompetanse Norge har fått i oppdrag å forvalte nye tilskuddsordninger. I tillegg har tildelingen økt i noen av de eksisterende ordningene. Dette forklarer økningen i *note 7 Tilskuddsforvaltning*.

Reduksjon i tilskudd fra EU skyldes lavere aktivitet enn foregående år. Kompetanse Norge forskutterer og viderefakturerer utgifter i forbindelse med samlokalisering med Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og Utdanningsdirektoratet. Dette forklarer endringene i innbetalinger i *note 1 Innbetalinger fra drift*.

Utgifter til investeringer på 2,831 mill. kroner, som framkommer i *note 5 Utbetalinger til investeringer og kjøp av aksjer*, er knyttet til lisenser og utskifting av IT infrastruktur og IT utstyr.

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten viser tilfeldige inntekter (Statskonto 530929) som skriver seg fra krav om tilbakebetaling av tilskudd etter tilsyn.

Disponible bevilgninger

Kapittel 256 Kompetanse Norge post 01 drift: Kompetanse Norge skal samlokaliseres med Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og Utdanningsdirektoratet i Tromsø i juni 2020. Dette krever en del investeringer. Kompetanse Norge har derfor avsatt midler til blant annet innkjøp av inventar og datautstyr i forbindelse med innflytting i de nye lokalene i Tromsø. Dette forklarer mindreforbruket på utgiftsposten.

Kapittel 0257 Program for basiskompetanse i arbeidslivet post 70 tilskudd viser et mindreforbruk på 145,193 mill. kroner. Det framgår av note B at denne posten er merket med stikkordet «kan overføres» i statsbudsjettet. Perioden da opplæringen kan gjennomføres, strekker seg vanligvis over ett og et halvt år. Det utbetales en rate ved registrering av deltakere og en rate etter at sluttrapporteringen er kontrollert. Dette innebærer at en andel av årets tilsagn om tilskudd blir overført til utbetaling det påfølgende året.

Kapittel 258 Tiltak for livslang læring post 21 spesielle driftsutgifter

Prosjekt 90046 Kartleggingsverktøy – voksnes ferdigheter viser et mindreforbruk på 1,376 mill. kroner. Den tidligere leverandøren leverte ikke i henhold til kontrakten, og kontrakten ble hevet. Det har medført forsinkelse i prosjektet, og faseforskyvning av utgifter. Det er inngått avtale med en ny leverandør, som skal ferdigstille produktet i 2020.

Prosjekt 90481 Kompetansebehovsutvalget viser et mindreforbruk på 1,619 mill. kroner. Som følge av uklarhet knyttet til videreføring av KBU ble et helseprosjekt satt på vent. Dette har medført faseforskyvning av utgifter. Prosjektet ses i sammenheng med *Prosjekt 90418 Etter- og videreutdanningsutvalget*, hvor det er merforbruk på 0,437 mill. kroner.

Prosjekt 90405 Utvikle norskprøve C1 viser et mindreforbruk på 2,554 mill. kroner. Mindreforbruket på prosjektet skyldes at vi i første halvdel av 2019 hadde begrenset tillit til at det eksisterende prøvesystemet kunne egne seg for C1-prøven. Dette kom av problemene med gjennomføringen sommeren 2018. Sommeren 2019 vurderte vi dagens prøvesystem som stabilt og robust nok til å kunne implementere C1-prøven der. Den tekniske utviklingen er nå satt i gang.

Prosjekt 90431 Digital karriereveiledningstjeneste viser et mindreforbruk på 11,487 mill. kroner. Prosjektperioden er forlenget fra 01.01.20 til høsten 2020. Dette medførte at en rekke kostnader er forskjøvet fra 2019 til 2020, blant annet utgifter til teknisk løsning og lønnskostnader til e-veiledere.

Prosjekt 90318 Utvikling av fleksible videreutdanningstilbud, Prosjekt 90319 Bransjeprogram og prosjekt 90401 Modulstrukturert forberedende voksenopplæring. Det er faseforskyvning av en del midler på disse prosjektene. De resterende midlene er bundet i vedtak om tilskudd, og vil bli utbetalt i 2020 etter at tilskuddsmottakerne har levert sluttrapport. Kompetanse Norge fikk 20 mill. kroner i RNB på prosjekt 90318. Midlene ble lyst ut og tildelt i 2019, men blir utbetalt i 2020.

Kapittel 292 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere viser et samlet mindreforbruk på 14,230 mill. kroner. Slik det framgår av note B, er post 21 spesielle driftsutgifter under dette kapittelet merket med stikkordet «kan overføres» i statsbudsjettet. Mindreforbruket på denne posten er 12,309 mill. kroner, og skyldes hovedsakelig faseforskyvning av utgifter. Kompensasjonskravet fra prøvesteder som ble rammet av utfordringene ved gjennomføring av Norskprøven sommeren 2018, ble lavere enn antatt. Oppdraget om å følge opp og revidere læreplaner, utvikling av kartleggingsverktøy i matematikk og engelsk samt en e-læringsressurs i engelsk ble satt i gang i 2019, og blir gjennomført i 2020. I tillegg planlegges det en større

videreutvikling av samfunnskunnskap.no. i 2020. Den største delen av mindreforbruket på post 22 skyldes i hovedsak at det samlet sett ble avviklet færre prøver enn antatt, og at kostnadene til sensuren ble lavere enn budsjettert. På grunn av omlegging fra tre til fire prøvegjennomføringer i løpet av året var det usikkerhet knyttet til totale utgifter for sensur. Mindreforbruket på tildeling til C1 prøver er forklart under kapittel 258 post 21 *Prosjekt 90405 Utvikle norskprøve C1*.

Oslo, 28. februar 2020

Sveinung Skule,
Direktør

6.2 Prinsippnote

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med bruttobeløp.
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter blir ikke tilført likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

6.2.1 Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen, og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det blir stilt opp etter de kapitlene og postene i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen Samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men blir ikke bokført og rapportert til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter blir bokført og rapportert av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten, og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

6.2.2 Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter Standard kontoplan for statlige virksomheter, og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter Standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført, og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

6.3 Årsregnskap 2019

Bevilgningsrapportering

Note A

Note B

Artskontorrapportering

Note 1 Innbetalinger

Note 2 Lønn

Note 3 Andre driftsutgifter

Note 4 Finansinntekter og -utgifter

Note 5 Utbetaling til investeringer

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Note 8 Sammenheng mellom avregning til statskassen og mellomværende med statskassen

Note 9 Oversikt over kapittel 0258 post 21 pr. prosjekt

Årsregnskapet med noter er vedlegg til denne årsrapporten.

